

### Eesti teravili 2003

### Koostas Ann Akk

Taimse materjali analüüsi laboratooriumi juhataja

Põllumajandusuuringute Keskus Teaduse 4/6 Saku Harjumaa 75501 www.pmk.agri.ee

### **SISUKORD**

### CONTENTS

### **SAATEKS**

### 2003. aasta saagi kvaliteet

Talinisu Suvinisu

Küpsetuskatsetest

Rukis Oder Kaer Tritikale Hernes Raps ja rüps Üldist

### **TOOTMISPÕLLUD**

### Nisu ja rukki kvaliteet 1991-2003

 Nisus
 2003

 Suvinisu
 2003

 Talinisu
 2003

 Rukis
 2003

 Oder
 2003

 Kaer
 2003

### KATSEPÕLLUD 2003. a.

Nisusordid Rukis Kaer Oder

Talitritikale

Hernes Raps

Maisitõlvikud

Meteoroloogiline ülevaade

Küpsetuskatse toote sisu struktuur

### **INTRODUCTION**

Quality of grain in 2003

Winter wheat Spring wheat About test baking

Rye Barley Oats Triticale Pea Rapeseed Summary

### **PRODUCTION FIELDS**

Wheat and rye 1991-2003
Wheat 2003
Spring wheat 2003
Winter wheat 2003
Rye 2003
Barley 2003
Oats 2003

### **TEST FIELDS in 2003**

Wheat Rye Oats Barley

Winter triticale

Pea Rapeseed Corn

Meteorological data Structure of bread

### Lp. põllumehed!

Te hoiate käes järjekordset teravilja saagiaasta kvaliteedi ülevaadet. Kogumiku väljaandjaks on Põllumajandusuuringute Keskus (endine Taimse Materjali Kontrolli Keskus).

1991. aastast alustatud Eesti teravilja kvaliteediuuringute viimane koondkogumik enne Eesti liitumist Euroopa Liiduga on ajalooline kokkuvõte teravilja kvaliteedist taasiseseisvunud Eestis. Kindlasti jätkame analüüside tegemist ja teraviljakasvatajate nõustamist ka uutes tingimustes. Loodame, et kogumikust huvitunute ring laieneb veelgi. Täname kõiki, kes kogumiku ilmumisele oma tööga kaasa on aidanud ja vajalikke proove toonud, eriti tänulikud oleme meie kauaaegsetele koostööpartneritele AS Tartu Veski ja ühistust Tartu Viljasalv. Nimetatute nisu ja rukki analüüside tulemusi kasutame kogu Eesti teravilja kvaliteeti iseloomustavate näitajatena. Nii on meil ühtlasi võimalik iseloomustada ka Põllumajandusuuringute Keskuse teeninduspiirkonnast väljajäävat viljakasvatust.

2003. aasta saagi kvaliteedi analüüs põhineb 1862 proovi analüüsimisel:

nisu	- 391 proovi
rukis	- 232 proovi
kaer	- 25 proovi
oder	- 83 proovi
tritikale	- 17 proovi
hernes	- 12 proovi
õlitaimede seemned	
(raps, rüps)	- 1096 proov
mais	- 6 proovi

Sarnaselt eelnevate aastatega pärinevad proovid tootmispõldudelt üle kogu vabariigi ning Viljandi Katsekeskuse (KK), Saku Katsejaama (KJ) ja Võru Katsejaama (KJ) katsepõldudelt.

### 2003. saagiaasta võrdlus eelnevate aastatega

Tänavuste teraviljade kvaliteedi tulemused on esitatud tabelite ja graafikute kujul aegreana (aastad 1991–2003). Tulemuste ilmestamiseks on lisatud Soome teravilja kvaliteediandmed alates 1998. saagiaastast, võttes aluseks sealse Põllumajandusuuringute Keskuse Teraviljalabori (KTTK Viljalaboratorio) andmed.

```
"Viljaseula 1998" Kasvintuotannon tarkastuskeskus viljalaboratorio, Helsinki 1999, "Viljaseula 1999" Kasvintuotannon tarkastuskeskus viljalaboratorio, Helsinki 2000, "Viljaseula 2000" Kasvintuotannon tarkastuskeskus viljalaboratorio, Helsinki 2001, "Viljaseula 2001" Kasvintuotannon tarkastuskeskus viljalaboratorio, Helsinki 2002, "Viljaseula 2002" Kasvintuotannon tarkastuskeskus viljalaboratorio, Helsinki 2002, "Viljaseula 2003" Kasvintuotannon tarkastuskeskus viljalaboratorio, Helsinki 2003.
```

Oma varasemates kogumikes oleme palju rääkinud kasvuaastate erinevatest ilmastikutingimustest. Ka 2003. aastal ei jätnud ilmataat oma oskusi näitamata. Kuid ärgem sel korral rääkigem ilmast, vaid hoopis liiga hilisest koristusaja algusest. Julgeme väita, et 2003. aastal jäid põllumehed kaks nädalat viljakoristamisega hiljaks. Põllumajandusuuringute Keskuse katsepõldudelt oli 10. augustiks koristamata veel ainult osa kaera ja suvinisu. Meie Soome kolleegid avaldasid augusti lõpul juba oma

vilja kvaliteedianalüüside andmed. Meil aga 10. augusti paiku tootmispõldudel koristamine seisis, sest oodati ilmselt täisküpsuse saabumist. Selline ootamine maksis aga rängalt kätte, sest algas sajuperiood.

Ilmastikuandmed 2002.–2003. a. (Põllumajandusuuringute Keskuse) katsepõldude piirkondade kohta esitame käesolevas kokkuvõttes tabelandmete järel.

### Eesti teravilja saagiandmed 2003. aastal (Põllumajandusministeeriumi eksperthinnang)

Vilja liik	Külvipind (tuh. ha)	Kogusaak (tuh. tonni)	Saagikus (kg/ha)
Teravili kokku	267,5	502	1877
rukis	13,7	27,4	2000
tritikale	8,4	16,8	2000
talioder	0,4	0,8	2000
talinisu	23,9	52,6	2200
suvinisu	48	98,4	2050
oder	131,8	234,4	1778
kaer	34,4	59,5	1730
segavili	6,9	12,1	1750
tatar	0,03	0,03	1000
Kaunvili kokku	2,9	5,8	2000
taliraps	X	X	X
suviraps	47,2/44,2	70,8/66	1500/1490

X – andmed puuduvad

### 2003. aasta saagi kvaliteet

### 1. NISU

Kõikidel teravilja liikidel oli mahukaalu keskmine näitaja madal ja väga lähedane 1998. aasta vihmasel suvel-sügisel koristatud vilja vastavale näitajale. Soomes sel aastal koristatud vilja keskmine mahukaal oli liigiti 20–40g/l võrra suurem. Vaid odra mahukaal oli Eestis ja Soomes võrreldav.

4. augustil 2003. a. alandas AS "Eesti Viljasalv" 2003. aasta saagist riigi viljavarusse ostetava vilja mahukaalu näitajaid:

Mahukaal	2002.a. ja varem	2003.a.
Nisu g/1	min 775	min 750
Rukis g/l	min 720	min 685

Soomes jõuti vilja koristamisega lõpule praktiliselt augustis, meil aga oodati PMK spetsialistide arvates koristamise algusega liigselt kaks nädalat. Siis aga algasid vihmasajud ja vilja kvaliteedist ei tasunud enam rääkida, oluline, et saagi kätte saaks.

### 1.1 Talinisu tootmispõldudel

Keskmine mahukaal (751g/l) oli aegreas suurem vaid 1998. aasta vastavast näitajast (719g/l). Keskmine langemisarv (264g/l) ei olnud halb, kuid ikkagi oli 34% talinisu langemisarv ≤ 250 sekundit.

Levinum talinisu sort oli RAMIRO (69% proovidest), kusjuures RAMIRO kvaliteedinäitajad olid veidi kõrgemad keskmistest kvaliteedinäitajatest.

Ekstreemsete kvaliteedinäitajate järgi olid talinisu analüüsi proovide andmed järgmised:

Parameeter		Väärtus	Sort	Maakond
Mahukaal	max	888	RAMIRO	Pärnumaa
Liter weight (g/l)	min	677	RAMIRO	Tartumaa
Langemisarv	max	412	RAMIRO	Tartumaa
Falling number (s)	min	62	LARS, PORTAL ja	Jõgevamaa
			RAMIRO	Põlvamaa
Proteiin	max	18,2	RAMIRO	Jõgevamaa
Protein (%)	min	12,3	PORTAL	Harjumaa
Märja kleepvalgu sisaldus	max	38,8	RAMIRO	Tartumaa
Wet Gluten (%)	min	21,0	PORTAL	Tartumaa
Märja kleepvalgu kvaliteet	max	97	SEBRA	Põlvamaa
Glutenindex (%)	min	46	LARS	Raplamaa
			ŠIRVINTA	Viljandimaa

Kvaliteedi kolme põhinäitaja järgi oli k**üpsetuskvaliteedile vastavat talinisu**:

langemisarvu järgi	(≥180s)	(96 proovi)	80%
märja kleepvalgu sisalduse järgi	(>22%)	(115 proovi)	98%
märja kleepvalgu kvaliteedi järgi	(>40%)	(21 proovi 21 proovist)	100%
mahukaalu järgi	(>730g/l)	(87 proovi)	<b>75%</b>

Kokku kuulub küpsetuskvaliteediga talinisu hulka

0.80\*0.98\*1.0\*0.75 = 0.59 ehk **59% proovidest.** 

Tuletame meelde, et Soomes loetakse jahvatuskõlblikeks vähemalt järgmiste kvaliteedinäitajatega nisupartiisid:

mahukaal 78kg/hl (774g/l), langemisary 220 sekundit, proteiinisisaldus 12,5%.

### 1.2 Talinisu katsepõldudel

Võru katsejaamas ei talvitunud ükski talivili. Seega tulid analüüsimisele proovid Saku katsejaamast ja Viljandi katsekeskusest.

2003. aasta katsepõldude keskmised kvaliteedinäitajad olid järgmised:

mahukaal 775g/l langemisarv 395s märja kleepvalgu sisaldus 33,8% keskmine kvaliteet (gluteenindeks) 70%

1000 tera mass 31,4 g, see on aegrea väikseim

Saku ja Viljandi katsepõldude talinisu kvaliteedinäitajais erinevusi ei täheldatud.

Talinisu sort SW HARNESK kleepvalgu kvaliteet on ainult rahuldav (keskmine 42%, kõikumine 33-50%).

### 1.3 Suvinisu tootmispõldudel

Analüüsiks esitatud proovidest oli suurema osakaaluga sort VINJETT (44%), järgnesid TJALVE ja MANU (mõlemad 17%).

Keskmine mahukaal (775g/l) oli suurem vaid 1998. aasta vastavast näitajast (759g/l), keskmine langemisarv (187s) on aga kõige väiksem näitaja aegreas.

Soome vastavad näitajad (mahukaal 790g/l ja langemisarv 224s) on märgatavalt suuremad. Kui mahukaalu näitajat koristamise hilinemine ei mõjuta, siis langemisarvu näitaja langemist oskavad soomlased õigeaegse vilja koristamisega vältida.

8% suvinisude proovidest jäi märja kleepvalgu kvaliteet (gluteenindeks) alla 50%, väikseim näitaja oli seejuures 42%, mida esines kahel juhul.

Ekstreemsete kvaliteedinäitajate järgi olid suvinisu analüüsi proovide andmed järgmised:

Parameeter	Väärtus	Sort	Maakond	
Kleepvalgu sisaldus (%)	max	40,5	MANU	Tartu
Wet gluten (%)	min	18,0	VINJETT	
Kleepvalgu kvaliteet (%)	max	99	BALDUS, TJALVE ja VINJETT	Harju, Lääne
Glutenindex (%)	min	21	VINJETT	Lääne-Viru
Langemisarv (s)	max	444	MANU	Tartu
Falling number (s)	min	62	MANU, TJALVE ja VINJETT	Harju, Jõgeva, Lääne-Viru, Põlva
Mahukaal(g/l)	max	819	RENO	Pärnu
Liter weight (g/l)	min	619	VINJETT	Pärnu
Proteiin (%)	max	19,7	VINJETT	
Protein (%)	min	10,6	MANU	Harju

Kvaliteedi kolme põhinäitaja järgi (kasutades sama skeemi kui talinisude puhul) on küpsetuskvaliteedile vastavat suvinisu:

langemisarvu järgi	(≥180s)	(80 proovi)	44%
märja kleepvalgu sisalduse järgi	(>22%)	(155 proovi)	94%
märja kleepvalgu kvaliteedi järgi	(>40%)	(90 proovi 91proovist)	99%
mahukaalu järgi	(>730g/l)	(143 proovi)	84%

Kokku kuulub küpsetuskvaliteediga suvinisu hulka

0,44\*0,94\*0,99\*0,84=0,34 ehk **34% proovidest.** 

### 1.4 Suvinisu katsepõldudel

Ka katsepõldude suvinisu koristamine jäi vihmaperioodile ja see avaldas mõju langemisarvule (keskmine 185 sekundit). Samuti mahukaal (keskmine 728g/l) ja 1000 tera mass (keskmine 27g) olid eelnevate aastatega võrreldes väiksemad.

### 1.5 Küpsetuskatsetest

Tava järgi viidi küpsetuskatsed läbi katsepõldude nisust jahvatatud jahust.

Reepersordiks valiti TJÄLVE ja PORTAL ning etalonjahuna kasutati Soome T550 nisujahu.

Kuna Võru katsejaamas ei saadud talinisu saaki, siis küpsetuskatsed tehti Saku katsejaama ja Viljandi katsekeskuse talinisust jahvatatud jahust (16 eri katset). Saku ja Võru katsejaamade ning Viljandi katsekeskuse suvinisust jahvatatud jahust tehti kokku 15 küpsetuskatset.

Suvinisu sortidest andis suurima ruumalaga saia (1948 cm³) Viljandi KK sort XENOS, mis oli ka suurima taigna stabiilsusega (14,3min). Parim saia struktuur (poorsus 1:10 on 8) oli Viljandi KK sordil EMINENT. Kõigi Võru katsejaama suvinisudest küpsetatud saia struktuur oli kehv (poorsus 1:10 jäi vahemikku 2–4).

### Talinisu sortide kohta saame öelda järgmist:

suurim ruumala Viljandi KK sordid PORTAL (1846cm³) ja COMPLIMENT (1847cm³)

**stabiilsem taigen** Viljandi KK sort ADA (11,5 min)

parim struktuur Viljandi KK COMPLIMENT ja Saku KJ NOVALIS (poorsus 1:10 oli 7)

### Suvinisu sortide kohta saame öelda järgmist:

suurim ruumala Viljandi KK sort XENOS (1948cm<sup>3)</sup> stabiilsem taigen Viljandi KK sort XENOS (14,3 min)

parim struktuur Viljandi KK EMINENT (poorsus 1:10 oli 8)

Kogu info nisude küpsetusomaduste kohta on vastavates tabelites ja toote sisu struktuuri esitavatel fotodel (vähendatud 50%).

### 2. RUKIS

### 2.1 Tootmispõldude rukis

Mahukaal (keskmine 686g/l) oli 1998.aasta tasemel (684g/l) ja jäi alla Soomes 2003. aastal kasvatatud rukki mahukaalule (726g/l).

Jälle oli paljudel proovidel (75%) mainimata sordi nimi, sertifitseeritud sorti VAMBO oli 13% proovidest.

Jahvatusrukki kvaliteedile vastas:

langemisarvu järgi (>130s) (184 proovi) 85% proovidest mahukaalu järgi (>690g/l) (122 proovi) 57% proovidest

Seega vastab toidurukki jahvatuskvaliteedile

0.85 \* 0.57 = 0.48 ehk 49% proovidest

Ekstreemsete kvaliteedinäitajate järgi olid rukki analüüsi proovide andmed järgmised:

Parameeter		Väärtus	Sort	Maakond
Langemisarv (s)	max	331	TULVI	Pärnu
Falling number (s)	min	62	Sordi nime ei tea ja VAMBO	Harju, Järva, Rapla
Mahukaal(g/l)	max	755	Sordi nime ei tea	
Liter weight (g/l)	min	568	Sordi nime ei tea	Võru
Proteiin (%)	max	14,9	VAMBO	Rapla
Protein (%)	min	9,9	VAMBO	Rapla

### 2.2 Katsepõldude rukis

Võru Katsejaamas rukis ei talvitunud.

Analüüsiproovide keskmised kvaliteedinäitajad olid järgmised:

mahukaal 664 g/l (aegrea madalaim) langemisarv 229 sekundit (aegrea kõrgeim)

proteiin 12,4% (aegrea kõrgeim) 1000 tera mass 21,5 g (aegrea väikseim)

### 3. ODER

Euroopa Liidu liikmesriigina hakkab Eesti osalema interventsioonivilja kokkuostus. Ilmselt kujuneb Eestis põhiliseks interventsiooniviljaks nagu Soomeski oder.

Kuna Nõukogude ajal kasvatati otra kui söödavilja ning ei ostetud riigireservi, siis on Eestis kasvatatava odra kvaliteedi ja ohutuse kohta andmeid ebapiisavalt. Muret tekitab asjaolu, et PMK poolt läbiviidud teraviljade ja mükotoksiinide monitooringu käigus (1998-2002) leiti et, ~30% proovidest sisaldasid mükotoksiine (ohratoksiin ja zearalenoon)

Tundub, et Eestis hakkab taastuma ka välismaistel sortidel põhinev õlleodra kasvatus. Seoses sellega on päevakorda tõusnud ka õlleodra kvaliteet. Arvatavasti tuleks õlleodra kvaliteeti iselomustava näitajana sisse viia ka langemisarv. Nimelt on leitud, et madala langemisarvuga õlleodra idanevus säilitamisel väheneb tunduvalt. Praegusel ajal on näiteks USA-s ja Rootsis kehtestatud õlleodra langemisarvu alampiiriks 220s.

### 3.1 Oder tootmispõldudel

Tootmispõldudelt toodi analüüsiks vähe proove (sel aastal ainult 13 proovi). Keskmine odrasortide mahukaal tootmispõldudel oli 617g/l (Soomes 616g/l) ja proteiinisisaldus 13,3% (Soomes 13,5%). Lisaks toodi ainult proteiini määramiseks laborisse 11 proovi, millest 10 oli sordist BARKE (s.o õlleoder).

### 3.2 Oder katsepõldudel

Kõige rohkem katseid viidi läbi odraga. Analüüsiti 51 suviodra ja 4 taliodra proovi. Võru katsejaamas talioder ei talvitunud.

Keskmine mahukaal (619g/l) ja 1000 tera mass (32g) olid aegrea väiksemad näitajad, proteiin (14,8%) aegrea kõrgeim näitaja.

Suvi- ja taliodra näitajais märgatavaid erinevusi ei olnud.

### 4. KAER

Tootmispõldudelt esitati analüüsiks 7 proovi. Sortidest olid esindatud JAAK, BELINDA ja JUMBO.

Katsepõldude 15 kaeraproovi keskmine mahukaal (440g/l) oli aegrea madalaim näitaja.

### 5. TRITIKALE

Käesoleval aastal tootmispõldudelt analüüsimiseks proove ei toodud. Talitritikale ei talvitunud Võru katsejaama põldudel.

2003. aastal oli talitritikale keskmine mahukaal 661 g/l ja 1000 tera mass 29,3 g. Keskmine proteiinisisaldus oli 15,6%, mis ületas katsepõldude odra keskmise proteiinisisalduse (14,8%).

### 6. HERNES katsepõldudel

Keskmine 1000 tera mass (202g) oli aegrea väikseim.

### 7. RAPS ja RÜPS

Tootmispõldudelt toodi analüüsiks 1096 proovi. Kuna rapsi/rüpsiproove vahendasid laborisse kokkuostuga tegelevad organisatsioonid, siis oli analüüsitavate näitajate loetelu nendel mõneti erinev. Tavaliselt ei olnud märgitud sorti ja puudus info, kas tegemist oli tali- või suvirapsiga.

### Keskmised rapsi- ja rüpsiseemne kvaliteedinäitajad olid järgmised:

Katsepõldudelt toodi analüüsiks ainult suvirapsi, kuna taliraps ei talvitunud.

### 8. ÜLDIST

2003. aastal laienes PMK TTML akrediteerimisulatus mahukaalu määramise (EVS 678:2003 ja ISO 7971-2) ning kaaliumisisalduse määramise (71/250/EEC) meetoditega.

Akrediteerimisulatuses võetakse kasutusele analüüsimeetodite standardite uued versioonid:

Langemisarvu määramine EVS-ISO 3093:2003 Niiskusesisalduse määramine EVS 656:2003 Setteindeksi määramine EVS-ISO 5529:2003.

12. märtsist 2004. a. tunnustab Euroopa Akrediteerimiskeskus EAK poolt väljastatud akrediteeringuid.

Eesti on saanud Euroopa Liidu liikmeks. Seoses sellega muutub kindlasti avatumaks ka laboratoorsete analüüside turg. Põllumajandusuuringute Keskuse laborid teevad kõik selleks, et oleksime tuntud ka väljaspool Eesti piire.

Juba eelmise kogumiku koostamisel mõtlesime, et muudame selle vormi. Kuid kuna tegemist on teraviljauuringute 13 aasta töö kokkuvõttega, siis jäime tuttava skeemi juurde.

Kindlasti jätkub ka edaspidi teraviljaanalüüside tulemuste kokkuvõtete tegemine, kuid millisel moel ja vormis, on veel otsustamata.

Soovime kõigile edu ja täname koostöö ning usalduse eest!

Ann Akk

Taimse materjali analüüsi labori juhataja

Labori kontaktandmed:

**Labori telefonid:** 672 9119 juhataja

672 9120 proovide vastuvõtt, üldinfo

**e-post:** ann.akk@pmk.agri.ee

**faks:** 672 9113

### NISU / Tootmispõllud Wheat / Production fields

<b>Aasta</b> Year	Mahukaal, g/l Lite weight	Langemis- arv, s Falling number	Märg kleepvalk % Wet gluten	Gluteen- indeks % Gluten index	Protein % Protein	1000 tera mass, g 1000 kernel weight	Zeleny Indeks (arvut.) Zeleny index
1991	784	223	21,0				
1992	800	279	26,0	75			27
1993	774	227	24,0	66	12,2	35,6	15
1994	777	267	25,0	86	13,5	29,6	30
1995	803	316	25,0	63	11,7	32,9	16
1996	792	352	25,5	60	11,9	33,3	16
1997	801	336	31,6	62	14,0	32,5	36
1998	727	184	26,8	68	12,5	26,6	25
1999	805	369	35,4	73	12,7	37,7	55
2000	797	281	28,4	64	13,0	35,5	
2001	775	320	30,8				
2002	807	373	31,7	66	15,5	34,7	
2003	754	215	30,1	76	15,4		

### TALINISU / Tootmispõllud Winter wheat / Production fields

	Mahukaal	Langemis-	Märg	Gluteen-	Proteiin	1000 tera	Sette-
Aasta	g/l	arv, s	kleepvalk	indeks	%	mass, g	väärtus
Year	Liter weight	Falling	%	%	Protein	1000 kernel	(arvut.)
		number	Wet gluten	Gluten index		weight	Zeleny index
1991	786	190	18,0				
1992	804	268	20,0	74			8
1993	777	225	22,0	59	11,3	40,3	5
1994	770	262	21,0	80	11,5	35,8	15
1995	801	327	22,0	53	10,5	35,7	1
1996	792	361	24,5	49	11,2	39,2	6
1997	801	326	28,1	54	12,4	37,1	20
1998	719	147	25,1	55	11,7	30,3	12
Soome 1998	755	130	26,7		11,6	32,4	47
1999	808	364	34,4	60	12,4	43,3	45
Soome 1999	820	273	27,1		11,3	42,2	44
2000	798	245	27,3	55	13,6	38,9	
Soome 2000	807	252	28,3 *		12,7		54 **
2001	767	289	27,9	75	12,7		
Soome 2001	806	299	27,7 *		12,7	40,5	51**
2002	812	334	29,6	56	14,3	38,2	
Soome 2002	807	331	26,3 *		12,3	40,2	40 **
2003	751	264	31,8	78	15,6		
Soome 2003	781	292	29,6		13,9		54

<sup>\*</sup> NIR meetod \*\* tulemus saadud praktilisel määramisel

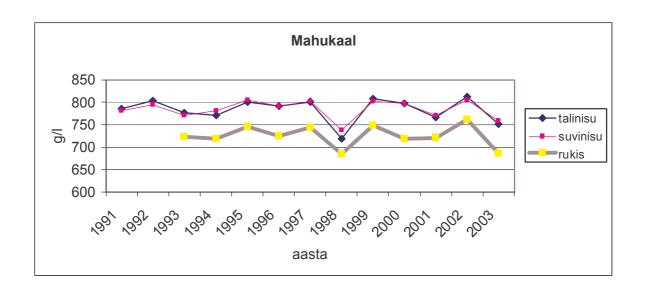
### SUVINISU / Tootmispõllud

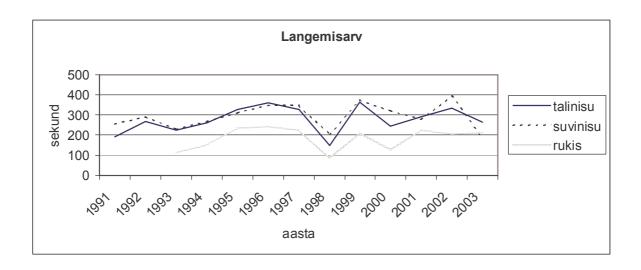
Spring wheat / Production fields

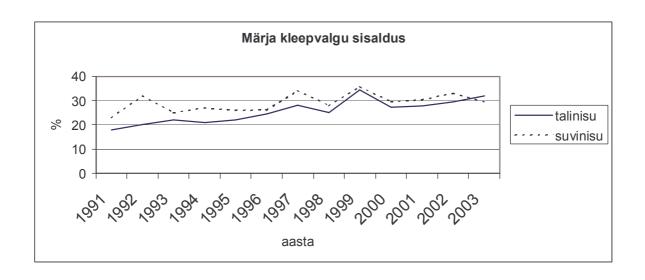
<b>Aasta</b> Year	Mahukaal g/l Liter weight	Langemis- arv, s Falling number	Märg kleepvalk % Wet gluten	Gluteen- indeks % Gluten index	Proteiin % Protein	1000 tera mass, g 1000 kernel weight	Zeleny Indeks (arvut.) Zeleny index
1991	781	255	23,0				
1992	795	290	32,0	78			47
1993	771	228	25,0	73	13,1	30,9	22
1994	781	267	27,0	87	14,3	27,2	37
1995	805	310	26,0	66	12,3	31,1	21
1996	791	347	26,1	66	12,4	30,0	21
1997	802	346	34,2	68	15,2	29,2	47
1998	738	204	27,9	74	13,1	26,0	32
Soome 1998	741	271	28,7		12,9	27,8	60
1999	802	372	35,8	78	17,1	34,4	58
Soome 1999	812	325	34,0		14,2	34,6	64
2000	797	319	29,5	73	13,5	31,8	
Soome 2000	786	316	29,2 **		13,8		65 *
2001	771	277	30,3	80	13,9		
Soome 2001	809	296	29,7		14,0	37,0	62 *
2002	805	394	33,1	72	16,3	31,0	
Soome 2002	772	329	31,7 *		14,8	31,9	61 *
2003	759	187	29,5	76	15,5		
Soome 2003	790	224	27,5		14,1		62

### RUKIS / Tootmispõllud Rye / Production fields

<b>Aasta</b> Year	Mahukaal, g/l Literweight	Langemisarv, s Falling number	Proteiin k.a, % Protein, DMB	1000 tera mass, g 1000 kernel weight
1993	723	113	8,9	26,8
1994	719	152	9,8	25,4
1995	746	234	9,3	22,8
1996	724	242	9,4	25,6
1997	744	223	9,9	25,7
1998	684	84	9,7	24,2
Soome 1998	706	75	10,7	22,3
1999	748	210	11,0	30,0
Soome 1999	766	175	10,9	26,9
2000	718	127	9,5	25,8
Soome 2000	747	119	10,7	26,1
2001	721	226	10,3	
Soome 2001	740	172	10,8	24,8
2002	762	206	11,1	29,5
Soome 2002	741	219	11,2	24,9
2003	686	210	12,4	
Soome 2003	726	205	11,8	



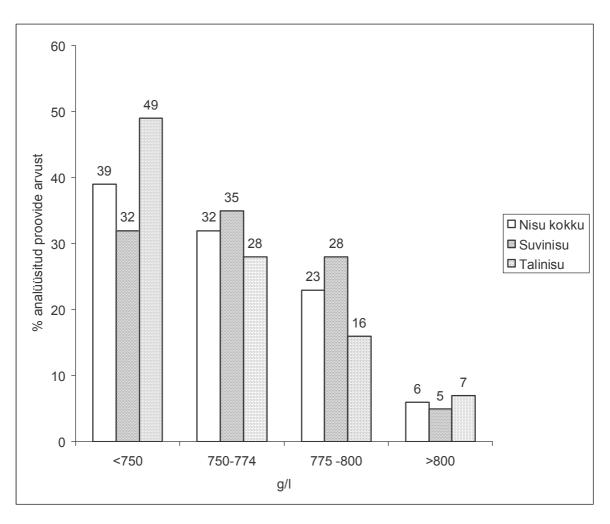




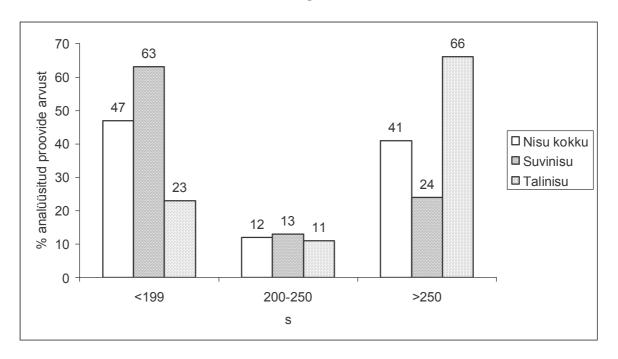
### NISU jagunemine kvaliteedinäitajate järgi 2003. a. / Tootmispõllud % analüüsitud proovide arvust

Näi	taja	Nisu kokku	Suvinisu	Talinisu
	<750	39	32	49
Mahukaal	750-774	32	35	28
g/l	775 -800	23	28	16
	>800	6	5	7
	<199	47	63	23
Langemisarv S	200-250	12	13	11
Ü	>250	41	24	66
	<22	4	6	1
Märja kleepvalgu sisaldus	22,1-25,9	8	12	2
%	26-29,9	30	39	17
	>30	58	43	80

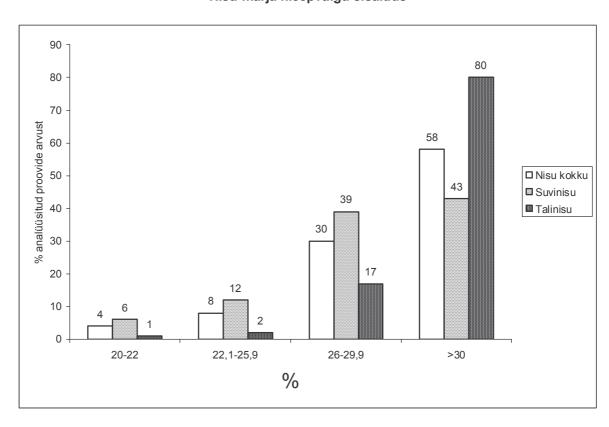
### Nisu mahukaal



### Nisu langemisarv



### Nisu märja kleepvalgu sisaldus



### NISUSORTIDE KVALITEET aastail 1998–2003

<i>?</i> ?
0
Ö
-2003
T.
ᄽ
~
<del>~</del>
1998
12
=
10
es
~
_
e
$\mathbf{z}$
arie
S
7
Ğ
~
-
3
t wheat
0
$\sim$
$\sim$
Ę
≦
na
3
3

			Kleepvalk. %	alk. %				Glut	Gluteenindeks.		%			Δ.	Proteiin.	%			La	ngem	sarv.	Langemisary, sekund	
Sort			Wet gluten	luten				G	Gluten index						Protein	2				Fallir	Falling number	nber	
	1998	1999	2000 2001	2001	2002 2003	_	1998	1999	2000 2	2001 2	2002 2	2003 1	1998 1	1999 2	2000 2001		2002 20	2003 19	1998 199	99 20	00 20	1999 2000 2001 2002	2 2003
Heta	29,4	41,6	32,5	37,0	30,4		29	61	62	20	74	,	13,2   1	19,6	14,3   1	16,2 14	14,3	2(	201 346		317 321	1 289	
Helle			30,2						22					• -	13,4					3(	305		
Satu	28,4		30,9	32,6	38,6	26,7	78		71	62	74	1	12,9	• -	13,6 1	14,4 1	16,4 14	14,0 2	212	26	292 251	1 252	272
Tjalve	26,7		27,3	27,2	32,3	6,92	88		80	98	75	82 1	12,4	• -	13,6 1	13,2 10	16,3 14	14,2 2	210	32	327 272	2 393	153
Manu	30,6	39,2	30,1	33,1	36,3	28,4	73	84	78	80	81	88 1	13,2 1	18,4	14,3	5,2	17,6   16	16,5   16	163 402		335 319	9 417	237
Munk	21,6		29,7	27,8	30,8	30,0	22		49	72	62	,	11,6	• -	13,2 1	3,5	14,9 1	15,3 16	165	25	259 174	4 375	152
Reno	28,5		30,9	28,5	31,4	34,0	48		65	98	29	77 1	12,6	• -	13,7   1	13,6 1	15,6 1	15,9 2	248	36	365 349	9 420	290
Mahti	24,7	29,6	26,5	29,5	31,1	30,7	33	79	77	98	83	76 1	12,4   1	15,0 1	12,5   1	14,3 1	15,5 14	14,8   19	191 306		325 293	3 340	222
Meri			28,2		37,5	31,3			20		09	99		•	12,5	7	15,9 1	15,0		22	227	224	216
Vinjett				29,1	32,8	28,8				71	73	74			1	3,1 1	15,3   14	14,4			212	2 329	159
Triso					31,2	28,6					81	65				7	15,3 14	14,5				336	157
pnnm	28,3		31,9	31,0	32,6	28,6	99		81	22	73	81 1	12,5		13,7 1	14,6 1	15,1 14	14,0 2	213	33	333 316	6 358	290
Širvinta	25,8	33,2	28,6	27,6	29,5	32,8	22	09	28	22	22	65 1	11,7   1	15,8 1	12,6   1	12,9 1;	13,8 14	14,8 1	150 338		249 286	9 357	312
Kosack	25,2	34,9	28,7	24,1	33,5	29,1	27	39	42	63	43	1	11,4	15,7	12,5   1	11,6 14	14,1   14,	2	99 320		277 263	3 271	160
Aura	18,8	29,3	23,1	20,0		26,7	94	54	64	94		-	11,6   1	14,0 1	11,2   1	11,0	1,	14,3 13	138 353		123 355	2	377
Sebra						28,7						92					1,	14,5					180
Lars						35,2						46					1,	15,3					256
Mironovskaja	21,4		22,0				77			74		ļ	11,2	•	10,01	11,3		3(	304	14	145 192	2	
Ramiro	33,5	24,4	24,4	30,7	27,9	32,7	89	91	82	80	20	78 1	14,3   1	13,6   1	11,6   1	14,0   1;	13,7   1!	5,9 28	281 296		160 330	0 306	271
Sani	29,5		20,0				29		91			ļ	14,1	•	10,3			1(	100	13	138		
Portal		37,7	28,5	23,7	31,7	29,5		20	83	90	92	87 1	17,6	•	12,6 1	2,7   1	5,7 1!	15,0	430		326 329	968 6	196
Zentos				29,0						100					1	14,9					267	7	
pnnm	24,0	31,6	23,7	27,1	34,8	29,9	48	69	22	29	44	84 1	11,1	15,1 1	10,8 1	13,8 14	14,9 14	14,5 17	170 308		234 365	5 225	250

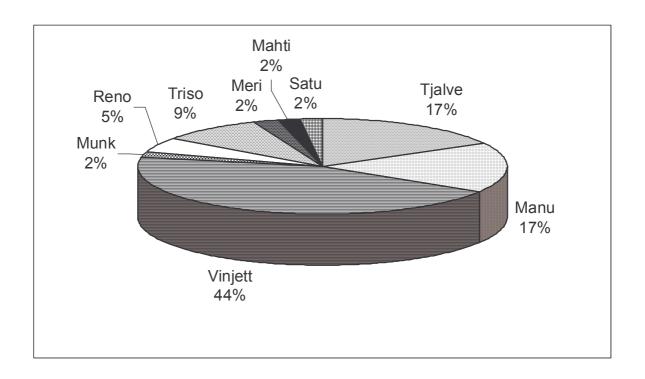
### Suvinisusortide keskmine kvaliteet 2003. a. / Tootmispõllud

Mean quality of spring wheat varieties in 2003 / Production fields

Sort	% proovidest % of analysis	Mahukaal g/l Litre weight	Langemis- arv s Falling number	Märg kleepvalk % Wet gluten	Gluteen- indeks % Glutenindex	Proteiin % Protein
Tjalve	17	752	153	26,9	82	14,2
Manu	17	715	237	28,4	88	16,5
Vinjett	44	750	159	28,8	74	14,4
Munk	2	756	152	30,0		15,3
Reno	5	784	290	34,0	77	15,9
Triso	9	774	157	28,6	65	14,5
Meri	2	755	216	31,3	56	15,0
Mahti	2	780	222	30,7	76	14,8
Satu	2	771	272	26,7		14,0
Keskmine		759	187	29,5	76	15,5

### Suvinisusortide levik 2003. a. % proovide arvu järgi / Tootmispõllud

Generality of spring wheat varieties in 2003 (production fields), % of analysis



## SUVINISUSORTIDE KLEEPVALK 1991-2003. a. / Tootmispõllud Wet gluten of spring wheat varieties in 1991–2003 / Productions field

Sort	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	91 97.	1998	Soome 1999		Soome 2000 Soome 2001	2000	Soome	2001	Soome	2002	Soome 2002 Soome 2003 Soome	2003	Soome
								keskm		1998		1999		2000		2001		2002		2003
Heta	32,0	37,0	29,0	28,0	28,0	27,1	36,0	31,0	29,4	34,5	41,6		32,5		37,0		30,4			
Satu	24,0	35,0	23,0	26,0	27,0	24,9	33,3	27,6	28,4	28,4	33,9		30,9		32,6		38,6		26,7	
Tapio			20,0	30,0	23,0	26,7	29,0	25,7	26,5											
Planeet	22,0	16,0	19,0	22,0	23,0	21,1	36,0	22,7	24,1											
Tjalve	16,0	26,0	25,0	25,0	22,0	24,4	28,9	23,9	26,7	28,5	33,7	33,9	27,3	29,2*	27,2	30,5*	32,3		26,9	27,8
Manu						38,0	37,6	37,8	30,6	34,3	39,2	35,7	30,1	33,7*	33,1	34,9*	36,3		28,4	29,6
Munk						25,5	28,6	27,1	21,6		31,1		29,7		27,8		30,8		30,0	
Reno						25,2	32,4	28,8	28,5	28,4	36,4	35,6	30,9	27,5*	28,5		31,4		34,0	
Eta									27,5						35,0					
Mahti									24,7	26,3	29,6	31,8	26,5	29,7*	29,5	28,1*	31,1		30,7	27,4
Runar									22,9	33,8	30,9									
sort ei ole teada									28,3		31,0		31,9	26,6*	31,0		32,6			
Bastian										26,3		32,6		31,5*		30,2*				
Helle											37,4		30,2							
Helmi											32,1									
Meri											36,5		28,2				37,5		31,3	
Triso																	31,2		28,6	26,1
Vinjett															23,2	28,0*	32,8		28,8	26,0
Keskmine	23,0	32,0	25,0	27,0	26,0	26,1	34,2	27,6	27,9	28,7	34,4	34,0	29,5	29,1*	30,3	29,7 *	33,1	31,7 *		27,5

\* Soomes on vahetatud analüüsimeetod, tulemus 3 - 5% väiksem kui eelmistel aastatel

Method for determination of wet gluten has been changed, result about 3 - 5% lower than in previous years

## SUVINISUSORTIDE MAHUKAAL 1991-2003. / Tootmispõllud Liter weight of spring wheat varieties in 1991–2003 / Production fields

Soome	2002					797	785				777							807	785	290
S	2002 2		771			752	715	952	784		082						755	774	150	129
Soome	2002 20		7			7														772   7
Soc							~						01				_		01	
(D)	2002	791	797			790	818	806	801		707		772				790	785	772	805
Soome	2001					815	828				96/			805					800	809
	2001	795	786			761	768	922	803	262	742		778						782	771
Soome	2000					784	810		771		191		783	220						782
	2000	962	962			771	790	810	754		791		781		821		908			797
Soome	1999					811	825		813		804			824						812
	1999	791	800			800	813	784	808		780	804	794			279	794			802
Soome	1998	745	804			734	787		739		734	262		792						741
	1998	740	723	809	738	738	755	202	694	989	707	691	749							738
91 97.	keskm	790	798	782	799	21	807	200	804											789
	1997	805	818	808	811	792	809	783	808											802
	1996	266	299	755	816	762	804	736	800											791
	1995	807	819	962	791	262														805
	1994	780	781	775	809	781														781
	1993	692	692	774	787	778														771
	1992	787	962		790	773														795
	1991	785	804		787	754														781
	Sort	Heta	Satu	Tapio	Planeet	Tjalve	Manu	Munk	Reno	Eta	Mahti	Runar	sort ei ole teada	Bastian	Helle	Helmi	Meri	Triso	Vinjett	Keskmine

SUVINISUSORTIDE LANGEMISARV 1991-2003. a. / Tootmispõllud Falling number of spring wheat varieties in 1991-2003 / Production fields

Soome	3 2003		6:			3 230	, 204				230							193	177	700
(I)	2003		272			153	237	152	290		222						216	157	159	10
Soome	2002																			000
	2002	289	252			393	417	375	420		340		358				224	336	329	
Soome	2001					325	368				276			355					234	
	2001	321	251			272	319	174	349	234	293		316						212	
Soome	2000					309	274		298		301		246	338						
	2000	317	292			327	335	259	365		325		333		305		227			
Soome	1999					334	350		360		284			383						
	1999	346	279			351	402	376	372		306	377	357			386	303			
Soome	1998	282	248			268	233		271		301	317		225						
0,	1998	201	212	205	203	210	163	165	248	222	191	226	217							
91 97.	keskm	308	275	269	278	299	389	370	349											
O	1997	351	298	323	367	316	384	388	352											
	1996	379	331	307	311	290	393	351	345											
	1995	326	271	266	290	352														
	1994	269	246	248	235	315														
	1993	234	191	200	234	240														
	1992	309	269		264	285														
	1991	288	317		247	292														
	Sort	Heta	Satu	Tapio	Planeet	Tjalve	Manu	Munk	Reno	Eta	Mahti	Runar	sorti ei ole teada	Bastian	Helle	Helmi	Meri	Triso	Vinjett	

## SUVINISUSORTIDE PROTEIIN 1993-2003. a. / Tootmispõllud) Protein of spring wheat varieties in 1991–2003 / Production fields

						91 97.		Soome										
Sort	1993	1994	1995	1996	1997	keskm	1998	1998	1999	1999	2000	2000	2001	2001	2002	2002	2003	2003
Heta	13,9	14,5	12,7	12,6	15,5	15,5	13,2	13	19,6		14,3		16,2		15,1			
Satu	12,4	13,9	12,3	11,9	14,8	14,8	12,9	12	15,9		13,6		14,4		16,4		14,0	
Tapio	11,8	15,7	11,8	13,2	14,8	14,8	13,6											
Planeet	11,6	12,2	11,1	10,9	15,5	15,5	12,4											
Tjalve	13,7	13,9	11,7	12,0	13,9	13,9	12,7	13	17	14,3	13,6	13,9	13,2	14,2	16,3		14,2	14,3
Manu				16,5	16,9	16,9	13,2	13,7	18,4	15,1	14,3	15	15,2	15,2	17,6		16,5	14,9
Munk				11,9	13,6	13,6	11,6		15,8		13,2		13,5		14,9		15,3	
Reno				11,5	14,2	14,2	12,6	12,7	15,3	14,4	13,7	13,8	13,6		15,6		15,9	
Eta							12,2						16,4					
Mahti							12,4	12,5	15	13,3	12,5	13,7	14,3	13,3	15,5		14,8	14,0
Runar							10,6	13,2	13,9									
sort ei ole teada							12,8		15,6		13,7	12,8	14,6		14,3		14,0	
Bastian								12,6		14,2		14,8		14,2				
Helle									17		13,4							
Helmi									15,3									
Meri									15		12,5				15,9		15,0	
Triso															15,3		14,5	13,4
Vinjett													13,1	13,5	15,3		14,4	13,7
Keskmine	13,1	14,3	12,3	12,4	15,2	15,2	13,1	12,9	17,1	14,2	13,7	13,8	13,9	14	16,3	14,8	15,5	14,1

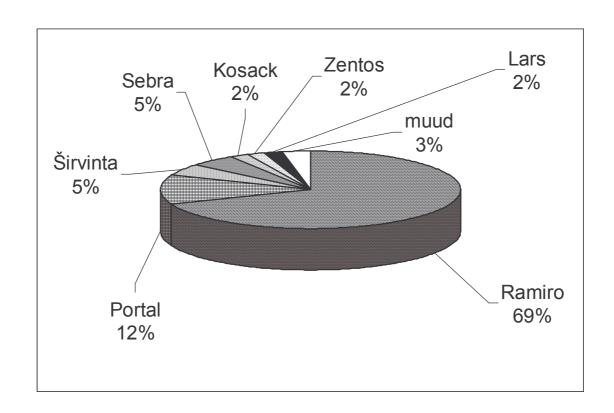
SUVINISUSORTIDE 1000 TERA KAAL 1993-2002. a. / Tootmispõllud 1000 kernel weight of spring wheat varieties in 1993 – 2002 / Production fields

Sort	1993	1994	1995	1996	1997	91 97. keskm	1998	Soome 1998	1999	Soome 1999	2000	Soome 2000	2002	Soome 2002
Heta	30,3	26,4	29,9	29,9	28,3	29,0	24,3	27,3	32,7		33,5		25,7	
Satu	30,0	26,5	31,7	29,3	29,1	29,3	23,9	30,2	27,9		30,8		34,5	
Tapio	30,7	28,9	33,4	28,5	31,9	30,7	19,2							
Planeet	33,0	28,0	29,4	34,2	29,0	30,7	22,9							
Tjälve	34,3	27,7	31,4	30,4	29,9	30,7	27,7	27,6	37,1	35,1	29,4	34,0	30,2	
Manu				31,0	30,9	31,0	26,2	32,5	35,2	31,6	30,6	33,8	30,1	
Munk				32,0	34,0	33,0	26,5		35,1		41,2		36,1	
Reno				30,7	29,6	30,2	20,1	27,8		33,7	31,0	31,5	31,7	
Eta							24,7							
Mahti							26,7	26,8	29,6	33,3	29,7	31,4	24,0	
Runar							9,78	32,3						
sort ei ole teada											31,8	36,8	27,5	
Bastian								27,2		33,6		28,9		
Helle											29,2			
Meri											32,1		32,6	
Triso														
Vinjett													31,3	
Keskmine	30,9	27,2	31,1	30,0	30,0	29,8	26,0	27,8	34,4	34,6	31,8	33,7	31,0	31,9

### Talinisusortide keskmine kvaliteet 2003. a. / Tootmispõllud Mean quality of winter wheat varieties in 2003 /Production fields

Sort	Proovide arv Samples	% proo- videst % of analysis	Mahu- kaal g/l Litre weight	Lange- misarv, s Falling number	Märg kleepvalk % Wet gluten	Gluteen- indeks % Gluten- index	Proteiin % Protein
Ramiro	87	69	752	271	32,7	78	15,9
Portal	15	12	715	196	29,5	87	15,0
Širvinta	6	5	776	312	32,8	65	14,8
Sebra	6	5	729	180	28,7	95	14,5
Kosack	3	2	764	160	29,1	80	14,2
Zentos	2	2	761	207	27,8	96	13,8
Lars	3	2	803	256	35,2	46	15,3
muud	4	3	776	304	30,1	71	14,8
Keskmine			751	264	31,8	78	15,6

Talinisu sortide levik 2003. a. % analüüsiproovide arvu järgi / Tootmispõllud Generality of winter wheat varieties in 2003 (production fields), % of analysis



TALINISUSORTIDE MAHUKAAL 1991-2003. a. / Tootmispõllud Liter weight of winter wheat varieties / Production fields

Ç								91 97.		Soome										
1100	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	keskm	1998	1998	1999	1999	2000	2000	2001	2001	2002	2002	2003	2003
Širvinta	781	802	778	747	802	793	798	786	715		804		962		765		819		922	
Kosack	800		839			779	822	810	753		793		819		787		808		764	
Holme									736											
Aura		815	764	774	778	783	771	781	694	746	778	812	804	794	739	791			775	
Eka									685				692							
Joni									691				992							
Kalvi						262	812	804	662				774							
Mironovskaja	786	804	771	774	810	795	794	791	751						759					
Ramiro									069	191	786	823	790	805	783	962	822		752	777
Ritmo									731											
Sani									662				761							
Kalle						817	818	818												
sort ei ole teada									738	121	810	822	774		724		779		922	
Portal											822		791		712		795		715	
Tarso																813				793
Zentos															787				761	
Lars																			803	
Sebra																			729	
Keskmine	781	804	777	770	801	792	801	789	719	222	808	820	798	807	767	908	812	208	122	781

TALINISUSORTIDE LANGEMISARV 1991-2003. a. / Tootmispõllud Falling number of winter wheat varieties / Production fields

Soome	2003									276						379					292
<u> </u>	2003	312	160		377					271				346	196		207	256	180	148	264
Soome	2002																				331
	2002	357	271							306				225	396						334
Soome	2001				297					230						384					200
-,	2001	286	263		355				192	330				365	329		267				280
Soome	2000				250					206											256
	2000	249	177		123	185	62	145		160		138		234	326						245
Soome	1999				325						200			312							273
<u> </u>	1999	338	320		353									233	430						36.4
Soome	1998				304					366				309							324
<u> </u>	1998	150	66	142	138	62	73	62	304	281	270	100		170							184
9197.	keskm	277	336		324			361	301				370								280
0,	1997	313	343		372			334	379				347								326
	1996	360	345		375			388	423				392								361
	1995	337			321				356												327
	1994	272			320				267												262
	1993	227	331		204				230												200
	1992	269			353				569												896
	1991	162	324						186												190
too	1100	Širvinta	Kosack	Holme	Aura	Eka	Joni	Kalvi	Mironovskaja	Ramiro	Ritmo	Sani	Kalle	sort ei ole teada	Portal	Tarso	Zentos	Lars	Sebra	Björke	Kaskmina

TALINISUSORTIDE KLEEPVALK 1991-2003. a. / Tootmispõllud Wet gluten of winter wheat varieties / Production fields

								100											_	
Sort	1991	1992	1992 1993	1994	1995	1996	1997	9197. keskm	1998	300me 1998	1999	<i>1999</i>	2000	2000	2001	2001	2002	2002	2003	2003
Širvinta	19,0	21,0	25,0	22,0	22,0	25,7	28,4	23,3	25,8		33,2		28,6		27,6		29,5		32,8	
Kosack	27,0					27,6	26,9	27,2	25,2		34,9		28,7		24,1		33,5		29,1	
Holme									22,0											
Aura		19,5	23,0	23,0	21,0	21,3	22,8	21,8	18,8	24,4	29,3	22,6	23,1	28,0	20,0	24,8			26,7	
Eka									22,8		32,0		21,0							
Joni									22,9		38,0		20,0							
Kalvi						23,0	23,1	23,1	20,8		32,0		19,0							
Mironovskaja	18,0	18,0	22,0	21,0	22,0	21,7	27,9	21,5	21,4						22,0					
Ramiro									33,5	30,9	24,4	26,5	24,4	29,9	30,7	29,7	27,9		32,7	29,3
Ritmo									23,0											
Sani									29,5				20,0							
Kalle						30,0	29,0	29,5			28,0									
sort ei ole teada									24,0	24,3	32,6	29,1	23,7		27,1		34,8		30,6	
Portal											37,7		28,5		23,7		31,7		29,5	
Tarso																31,1				28,8
Zentos															29,0				27,8	
Lars																			35,2	
Sebra																			28,7	
Björke																			32,5	
Keskmine	18,0	20,0	22,0	21,0	22,0	24,5	28,1	22,2	25,0	26,7	34,4	27,1	27,3	28,1	27,9	27,7	29,6	26,3*	31.8	29,6

TALINISUSORTIDE PROTEIIN 1993-2003. a. / Tootmispõllud Protein of winter wheat varieties / Production fields

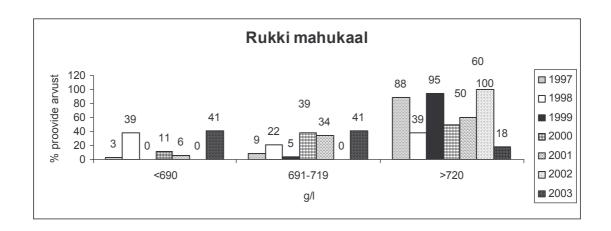
						9197.		Soome										
Sort	1993	1994	1995	1996	1997	keskm	1998	1998	1999	1999	2000	2000	2001	2001	2002	2002	2003	2003
Širvinta	11,7	11,5	10,4	11,4	12,5	11,5	11,7		15,8		12,6		12,9		13,8		14,8	
Kosack				12,3	11,7	12	11,4		15,7		12,5		11,6		14,1		14,2	
Holme							11,4											
Aura	11,3	12	10,1	10,4	10,8	10,9	11,6	11,4	14	10,4	11,2	12,9	11	11,8			14,3	
Eka							12,3		14,3		10,7							
Joni							12,9		15		10,5							
Kalvi				10,7	11,2	11	12,5		14,3		10							
Mironovskaja	11,6	11,2	10,9	10,6	12,7	11,4	11,2						11,3					
Ramiro							14,3	12,6	13,6	11,6	11,6	13,3	14	13,7	14,9		15,9	13,8
Ritmo							10,5											
Sani							14,1				10,3							
Kalle				12,4	13,2	12,8			12,9									
sorti ei ole teada							11,1	11	17,1	11,4	10,8		13,8		14,9		14,8	
Portal									17,6		12,6		12,7		15,7		15,0	
Tarso														13,7				13,3
Zentos													14,9				13,8	
Lars																	15,3	
Sebra																	14,5	
Björke																	15,4	
Keskmine	11,3	11,5	10,5	11,2	12,4	11,4	11,7	11,6	16	11,3	12,3	12,7	12,7	12,7	14,3	12,3	15,6	13,9

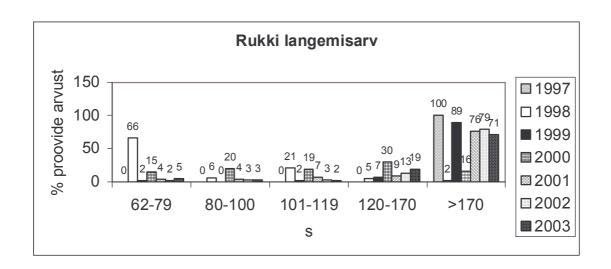
TALINISUSORTIDE 1000 TERA KAAL 1993- 2002. a. / Tootmispõllud 1000 kernel weight of spring wheat varieties / Production fields

Sort	1993	1994	1995	1996	1997	19911997. keskm	1998	Soome 1998	1999	Soome 1999	2000	Soome 2000	2002	Soome 2002
Sirvinta	42,2	35,8	38,3	40,6	38,3	39,0	31,1		41,0		40,8		41,7	
Kosack				33,7	34,3	34,0	25,5		33,8		36,7		33,9	
Holme							27,0							
Eka							27,3				35,3			
Joni							30,2				34,0			
Kalvi				33,8	32,3	33,1	26,6				33,7			
Mironovskaja	42,5	37,6	35,3	41,8	33,8	38,2	38,2							
Ramiro							30,0	36,6	38,7	45,3	36,3	45,2	43,5	
Ritmo							40,6							
Sani							26,9				34,3			
Kalle				34,2	33,3	33,8								
sorti ei ole teada							34,5	30,9		42,5	33,8		33,0	
Portal									49,5		38,1		37,4	
Tarso														
Keskmine	30,9	27,2	31,1	39,2	37,1	33,1	30,3	32,4	43,3	42,2	38,9	39,4	38,2	40,2

### Rukki proovide jagunemine erinevate kvaliteedinäitajate järgi 1997-2003. a. / Tootmispõllud (% analüüsitud proovide arvust)

Näitaja Paramet		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Mahukaal	<690	3	39	0	11	6	0	41
g/l	691-719	9	22	5	39	34	0	41
Litre weight	>720	88	39	95	50	60	100	18
	62-79	0	66	2	15	4	2	5
Langemisarv	80-100	0	6	0	20	4	3	3
S	101-119	0	21	2	19	7	3	2
Falling number	120-170	0	5	7	30	9	13	19
	>170	100	2	89	16	76	79	71





### Rukkisortide keskmine kvaliteet 2003. a. / Tootmispõllud

Mean quality of variety of rye in 2003/ Production fields

	Proovi	% broo-	Mahukaal	Langemis-arv,	Proteiin%
t	de arv	videst	-/b	ဟ	Protein
1100	Sampl	% of	Litre weight	Falling number	
	es	analysis			
Vambo	22	13	644	196	11,9
Tulvi	6	4	674	253	12,1
Elvi	2	2	678	235	12,7
Nikita	12	9	691	253	
sort ei ole teada	163	92	693	206	12,4
Keskmine	216		989	210	12,4

Rukkisortide jagunemine tootmispõldudelt analüüsiks esitatud sortide järgi	Vambo 6% 4% 2% 13% sort ei ole teada 75%
--	--

# RUKKISORTIDE KESKMINE KVALITEET 1992-2003. a. / Tootmispõllud Mean quality of varieties of rye in 1992-2003 / Production fields

### Rukkisortide mahukaal / Litre weight

Sort	1992	1993	1994	1992 1993 1994 1995 1996 1997	1996		1992 - 1997. keskm.	1998	Soome 1998	1999	Soome 1999	00	Soome 2000	2001	Soome 2001	002	Soome 2002	2003	Soome 2003
Vambo	762	724	724	762 724 724 744 719 740	719	740	736	869		748		723		707		747		644	
Tulvi	292	710	704	768 710 704 738	718 749	749	731	689		750		711		902		755		674	
Elvi				292	748	749	753	726		736				682		751		829	6//
Sangaste	750	694	685	719	269	702	708	653				713		269					
Viku				747	750	292	755					739		202					
sort ei ole teada								669		755		602		726		764		693	
Keskmine	762	723	719	762 723 719 746	720 744	744	736	684	902	748	992	718	745	721	740	762	741	989	726

# UKKISORTIDE KESKMINE KVALITEET 1992-2003. a. / Tootmispõllud Mean quality of varieties of rye in 1992-2003 /Production fields Rukkisortide langemisarv / Falling number

Sort	1992	1992 1993	1994 1995 1996	1995	1996	1997	1992 - 1997. keskm.	1998	Soome 1998	1999	Soome 1999	2000	Soome 2001		Soome 2001	2002	2002 Soome 2002	2003	Soome 2003
Vambo	211	110	142	245	247	220	196	80		203		149		168		111		196	
Tulvi	240	109	138	244	247	255	206	06		248		163		181		140		253	
Elvi				219	235	236	230	71		212				62		86		235	146
Sangaste	199	160	123	171	242	246	190	78				157		120					
Viku				230	255	214	233					150		149					
sort ei ole teada								116		252		108		243		216		206	
Keskmine	216	113	152	234	241	223	197	84	75	210	175	127	116	226	172	206	219	210	205

### Rukkisortide proteiin / Protein

Sort	1993	1994	1993 1994 1995 1996 1997	1996	1997	1993 1997. 4 keskm.	866	Soome 1998	1999	Soome 1999	2000	Soome 2000	2001	Soome 2001	2002	2002   Soome   2003   Soome   2003	2003	Soome 2003
Vambo	8,7	6,6	9,3	9,5	10,1	9,5	9,8		11,0		9,6		10,3		11,1		11,9	
Tulvi	8,4	9,1	2,6	8,0	9,6	0,6	8,4		10,7		10,0		11,2		10,8		12,1	
Elvi			10,0	10,0 10,0	10,0	10,0	9,8		10,4				10,4		12,2		12,7	11,5
Sangaste	9,1	2,6	10,7	9,7	9,8		10,5				10,0		10,7					
Kustro	9,2	10,0	8,6	8,9	10,0	6,3	8,5											
Talovskaja	9,4	9,4	8,9	9,8	9,8	9,5												
Viku			9,1	8,4	6,3	8,9					8,3		9,6					
sort ei ole teada							8,1		10,2		9,2				11,1		12,4	
Keskmine	8,9	9,8	9,3	9,4	6,6	9,5	8,6	10,7	11,0	10,9	9,5	10,8	10,3	10,8	11,1 11,2	11,2	12,4	11,8

# RUKKISORTIDE KESKMINE KVALITEET 1993-2002. a. / Tootmispõllud Mean quality of varieties of rye in 1993-2002 / Production fields Rukkisortide 1000 tera kaal / 1000 kernel weight

Sort	1993	1994	1995	1996	1997	1993 1997. keskm.	1998	Soome 1998	1999	Soome 1999	2000	Soome 2000	Soome 2001	2002	Soome 2002
Vambo	26,5	25,3	23,2	25,2	25,8	25,2	24,4		30,7		25,8			30,0	
Tulvi	24,8	22,8	20,4	24,8	25,4	23,6	22,8		25,1		21,9			28,2	
Elvi			22,6	30,8	25,3	26,2	24,0		28,2					28,9	
Sangaste	28,7	26,0		27,4	25,6	26,9	24,7				26,4				
Kustro	26,8	25,2	22,7	25,8	26,8	25,5	23,5								
Talovskaja	27,3	25,3	24,2	27,1	24,1	25,6									
Viku			22,6	25,8	24,5	24,3					23,8				
sort ei ole teada							25,2		24,5		30,1				
Keskmine	26,8	25,4	22,8	25,4	25,7	25,2	24,2	22,3	30,0	26,9	25,8	26,1	24,8	29,5	24,9

**ODRA keskmine kvaliteet 1993-2003. a. / Tootmispöllud** *Mean quality of barley varieties in 1993-2003 / Production fields* 

	Proovide	Mahu-	Proteiin	1000 tera	Jääk sõelal	Jääk sõelal	Jääk sõelal
Aasta	arv	kaal, g	%	mass, g	2,8 mm, %	2,5 mm, %	2,2 mm, %
Year	Samples	Liter	Protein	1000 kernel	Sieving >2,8	Sieving >2,5	Sieving >2,2
		weight		weight	mm sieve	mm sieve	mm sieve
1993	52	640	11,5	36,0			
1994	∞	643	11,2	33,4		43,2	6,96
1995	80	675	12,0	36,0		48,8	95,4
1996	23	299	11,0	38,7	35,0	72,7	94,5
1997	23	661	11,6	36,6	26,4	61,5	92,8
1993-97 keskm		259	11,5	36,1	2'08	9'99	95,2
1998	15	009	10,0	32,1	24,9	65,3	85,1
Soome 1998		282	12,4	29,1			
1999	16	688	14,0	40,7	6'68	87,0	9,76
Soome 1999		651	12,6	37,4			
2000	26	674	13,3	36,8	45,3	86,2	96,2
Soome 2000		287	12,4	29,1			
2001	11	649	12,3				
Soome 2001		638	12,5	37,0			
2002	12	653	12,3	34,1	43,6	82,8	92'6
Soome 2002		619	13,0	33,0			
2003	13	617	13,3				
Soome 2003		616	13,5				

### **ODRASORDID 2003. a. / Tootmispöllud** *Mean quality of barley varieties in 2003 / Production fields*

<b>Sort</b> Variety	<b>Proovide arv</b> Samples	Mahukaal, g Liter weight	<b>Proteiin,</b> % Protein
Annabel	r	629	12,3
Anni	8	576	14,9
Sort ei ole teada	7	629	13,0
Keskmine	13	617	13,3

### KAERA keskmine kvaliteet 1993-1998. a. ja 2000-2003. a. Tootmispõllud Mean quality of oats varieties in 1993 -1998 and 2000-2003 in production fields

<b>Aasta</b> Year	Proovide arv Samples	Mahu- kaal, g Liter weight	Proteiin, % Protein	1000 tera kaal, g 1000 kernel weight	Jääk sõelal 1,8 x 20 mm, % Sieving 1,8 mm x 20 mm
1993	17	543	11,1	32,4	1,0 mm x 20 mm
1994	5	559	11,6	31,1	99,5
1995	5	579	11,5	33,0	99,2
1996	5	549	10,2	30,5	96,5
1997	9	586	12,8		
1993-97 keskm		563	11,4	31,8	98,4
1998	2	531	10,3	27,5	
Soome 1999		552	15,0	31,8	
2000	79	575	12,8	31,6	
Soome 2000		549	13,0	32,8	
2001	16	503	11,7		
Soome 2001		593	13,4	33,5	
2002	19	519	12,2	29,0	
Soome 2002		543	13,8	32,2	
2003	7	528	12,8		
Soome 2003		548	14,2		

### KAERASORDID 2003. a. / Tootmispõllud

Mean quality of oats varieties in 2003 / Production fields

<b>Sort</b> Variety	Proovide arv Samples	Mahukaal, g Lite rweight	Proteiin, % Protein
Belinda	1	456	10,9
Jaak	1	633	13,3
Jumbo	1	567	13,5
Sort ei ole teada	4	510	13,1
Keskmine	7	528	12,8

## SUVINISUSORDID 2003. a. / Katsepõllud

Mean quality of spring wheat in 2003 / Test fields

<b>Sort</b> Variety	Mahukaal, g/l Liter weight	Langemis- arv, s Falling number	Märg kleepvalk % Wet gluten	Gluteen- indeks % Gluten index	Proteiin % Protein	1000 tera kaal, g 1000 kernel weight	Sette- väärtus Zeleny index
Eminent	724	170	31,4	96	15,6	26,9	62
Manu	751	198	35,6	93	17,6	26,9	74
Monsun	708	242	28,9	96	14,8	29,5	54
SW Kaliber	731	181	33,7	80	15,8	27,6	61
Tjalve	718	169	31,6	91	16,2	25,9	61
Triso	753	185	33,5	89	15,7	27,6	60
Vinjett	707	178	32,5	86	15,4	25,9	63
Xenos	732	155	34,7	90	16,3	25,7	64
Keskmine	728	185	32,7	90	15,9	27,0	62

# TALINISUSORDID 2003. a. / Katsepõllud Mean quality of winter wheat in 2003 / Test fields

<b>Sort</b> Variety	Mahu- kaal, g/l Liter weight	Langemis- arv, s Falling number	Märg kleepvalk % Wet gluten	Gluteen- indeks % Gluten index	Proteiin % Protein	1000 tera kaal, g 1000 kernel weight	Sette- väärtus Zeleny index
Ada	824	402	32,2	85	15,5	30,0	66
Compliment	789	403	37,4	66	16,6	32,2	73
Finezja	799	370	34,6	69	15,0	29,7	63
Globus	757	391	32,1	59	14,3	32,2	58
Hadm 23842-93	787	411	32,9	82	15,7	28,2	68
Korweta	781	390	34,5	80	15,8	33,7	66
Lars	765	420	33,4	53	14,4	30,9	60
Novalis	763	335	31,4	96	14,5	32,5	60
Portal	770	441	36,3	64	16,1	31,1	66
Ramiro	765	384	33,7	81	14,8	35,3	62
SW Harnesk	750	394	33,5	42	14,4	29,3	57
Tommi	750	401	33,7	69	15,0	31,9	62
Keskmine	775	395	33,8	70	15,2	31,4	63

# SUVINISUDE küpsetusomadused Baking properties of spring wheat

		VILI (G	Grain)			JAHU	(Flour)	
Nisu sort Variety of wheat	Märg kleepvalk, % Wet gluten	Gluteen- indeks, % Gluten index	Sette- väärtus Zeleny index	Lange- misarv, s Falling number	Märg kleepvalk, % Wet gluten	Gluteen- indeks % Gluten index	Lange- misarv, s Falling number	Proteiin k.a. % Protein
Tjalve								
1993-1996 keskm	26,0	78	29	352	29,4	95	376	12,6
1997	26,5	87	36	347	30,0	94	413	12,1
1999 Saku	27,6	92	42	396	30,7	91	427	13,0
1999 Viljandi	35,0	65	48	362	37,1	85	386	15,2
2001 Saku	29,3	88	62 *	380	31,4	96	388	13,0
2001 Viljandi	29,8	89	63 *	282	34,0	100	302	14,1
2001 Võru	28,0	94	66 *	364	32,2	99	450	14,4
2002 Saku	40,2	75	80 *	389	41,2	87	393	16,9
2002 Viljandi	35,0	76	75 *	353	39,1	87	390	15,8
2002 Võru	32,9	84	73 *	436	35,8	89	480	14,7
2003 Saku	35,0	88	72 *	122	38,1	88	167	16,6
2003 Viljandi	31,4	96	63 *	322	33,2	98	360	15,4
2003 Võru	28,5	90	48 *	62	28,9	97	62	13,1
Eminent								
2003 Saku	35,2	93	67 *	142	38,2	95	182	16,0
2003 Viljandi	32,5	96	65 *	238	34,3	98	248	15,3
2003 Võru	26,5	98	52 *	130	27,0	98	188	12,2
SW Kaliber								
2003 Saku	37,4	85	68 *	192	39,8	89	237	16,3
2003 Viljandi	34,2	83	65 *	288	36,0	95	303	14,7
2003 Võru	29,5	72	51 *	62	29,5	70	77	12,9
Monsun	,							,
2003 Saku	32,1	96	58 *	324	35,5	96	363	14,2
2003 Viljandi	29,9	94	58 *	291	31,4	99	32,6	13,1
2003 Võru	24,7	98	46 *	111	25,0	98	138	11,7
Xenos	,				,			,
2002 Saku	35,2	74	64 *	327	37,1	84	343	14,6
2002 Viljandi	35,1	67	65 *	246	37,0	88	282	14,7
2002 Võru	29,7	79	62 *	377	32,6	87	402	13,1
2003 Saku	40,6	83	71 *	152	42,4	83	192	16,9
2003 Viljandi	33,6	93	64 *	246	36,5	97	311	15,1
2003 Võru	30,0	93	56 *	67	30,0	99	124	13,3
Keila Terko								,
nisujahu 1997					30,0		350	12,2
1998					30,6	93	285	13,1
Tamsalu Terko					<u> </u>			,
nisujahu 1999					30,5	74	308	12,7
Soome T 550								
nisujahu 2000					29,1	82	306	13,1
2001					31,4	91	270	12,6
2002					30,6	99	282	12,7
2003					29,0	90	307	12,0
* määratud nrakti					1			

<sup>\*</sup> määratud praktilisel analüüsil

# **SUVINISUDE küpsetusomadused** *Baking properties of spring wheat*

	TAIGEN / Do	ough	
Veesidumisvõime % Absorbtion	Moodustumise aeg, min Development time	Stabiilsus min Stability	Pehmenemise aste Degree of softening
56,5 58,2 59,5 60,4 58,5 56,7 58,0 64,0 63,4 61,3 61,9 59,0 54,4	1. 60 4. 20 3. 00 4. 00 3. 45 3. 30 4. 30 4. 30 4. 30 3. 45 4. 15 4, 4 6, 7 3,3	4. 14 5. 00 4. 25 4. 30 4. 15 7. 20 8. 00 7. 00 5. 30 6. 15 4,9 9,1 3,2	60 80 70 90 60 50 50 50 60 72 74
58,8	5,7	6,7	71
57,9	7,0	12,0	66
54,5	1,8	2,5	126
64,5	7,0	7,3	75
61,5	5,7	7,8	87
58,3	2,0	2,9	116
61,5	4,7	7,5	61
60,2	2,7	7,6	67
59,8	1,9	1,3	142
64,5	3. 00	4. 00	70
62,5	4. 00	5. 00	60
62,8	3. 00	5. 00	75
62,5	4,8	5,6	86
63,2	8,5	14,3	10
59,2	2,2	2,8	129
57,9	2. 50	4. 15	80
61,8	2. 20	7. 35	40
64,8	1. 45	5. 10	80
60,6	1. 30	9. 15	50
57,0	2. 30	7. 30	70
58,2	2. 40	8. 00	60
	% Absorbtion  56,5 58,2 59,5 60,4 58,5 56,7 58,0 64,0 63,4 61,3 61,9 59,0 54,4  58,8 57,9 54,5  64,5 61,5 58,3  61,5 60,2 59,8  64,5 62,5 62,8 62,5 63,2 59,2  57,9 61,8  64,8  60,6 57,0	Veesidumisvõime % Absorbtion         Moodustumise aeg, min Development time           56,5         1. 60           58,2         4. 20           59,5         3. 00           60,4         4. 00           58,5         3. 45           56,7         3. 30           58,0         4. 30           63,4         3. 45           61,3         4. 15           61,9         4, 4           59,0         6, 7           54,4         3,3           58,8         5,7           57,9         7,0           54,5         1,8           64,5         7,0           61,5         5,7           58,3         2,0           61,5         5,7           58,3         2,0           61,5         5,7           59,8         1,9           64,5         3. 00           62,5         4. 00           62,5         4. 8           63,2         8,5           59,2         2. 50           61,8         2. 20           64,8         1. 45           60,6         1. 30           57,0	% Absorbtion         aeg, min Development time         min Stability           56,5         1. 60         4. 14           58,2         4. 20         5. 00           59,5         3. 00         4. 25           60,4         4. 00         4. 30           58,5         3. 45         4. 15           56,7         3. 30         7. 20           58,0         4. 30         8. 00           64,0         4. 30         7. 00           63,4         3. 45         5. 30           61,3         4. 15         6. 15           61,9         4, 4         4, 9           59,0         6, 7         9,1           54,4         3,3         3,2           58,8         5,7         6,7           57,9         7,0         12,0           54,5         1,8         2,5           64,5         7,0         7,3           61,5         5,7         7,8           58,3         2,0         2,9           61,5         4,7         7,5           60,2         2,7         7,6           59,8         1,9         1,3           64,5         3,00

Märkus: 1.00 = 1'00", 2003.a. 1,0= 1'00" Time: 1.00 = 1'00", in 2003 1,0 = 1'00"

# SUVINISUDE küpsetusomadused Baking properties of spring wheat

			SAI / Bread			
Nisusort Variety of wheat	Ruumala cm³ Volume	Eriruumala cm³/g Specific volume	Eriruumala: proteiin Specific volume: protein	H:d *	Poorsus 1:10 Porosity	Poorsus % Porosity
Tjalve						
1993-1996 keskm	1645	4. 67	0. 38	0. 42	4	82
1997	1630	4. 81	0. 40	0. 41	4	84
1999 Saku	1700	4. 72	0. 36	0. 37	4	84
1999 Viljandi	1782	5. 03	0. 33	0. 44	2	85
2001 Saku	1715	4. 76	0. 37	0. 37	2	83
2001 Viljandi	1714	4. 96	0. 35	0. 41	6	82
2001 Võru	1736	4. 99	0. 35	0. 50	6	82
2002 Saku	1693	4. 32	0. 26	0. 28	6	80
2002 Viljandi	1787	4. 64	0. 29	0. 29	5	80
2002 Võru	1708	4. 39	0. 30	0. 38	7	79
2003 Saku	1795	4. 82	0. 29	0. 37	4	84
2003 Viljandi	1780	4. 89	0. 32	0. 41	5	84
2003 Võru	1551	4. 33	0. 33	0. 37	3	82
Eminent	4750	4 04	0.00	0 40	0	00
2003 Saku	1750	4. 84 4. 81	0. 30 0. 31	0.46	6 8	83 81
2003 Viljandi 2003 Võru	1773 1535	4. 22	0. 31	0. 45 0. 48	4	82
SW Kaliber	1555	4. 22	0. 55	0. 40	4	02
2003 Saku	1699	4. 32	0. 26	0. 36	3	83
2003 Saku 2003 Viljandi	1664	4. 23	0. 20	0. 49	6	82
2003 Viljandi 2003 Võru	1564	4. 39	0. 29	0. 49	2	80
Monsun	1307	4. 00	0. 54	0. 40		00
2003 Saku	1710	4. 56	0. 32	0. 42	7	83
2003 Viljandi	1618	4. 38	0. 33	0. 49	5	84
2003 Võru	1510	4. 10	0. 35	0. 44	3	84
Xenos			0.00			
2002 Saku	1640	4. 15	0. 29	0. 34	6	79
2002 Viljandi	1715	4. 36	0. 30	0. 40	6	79
2002 Võru	1685	4. 33	0. 33	0. 32	7	78
2003 Saku	1825	4. 61	0. 27	0. 45	7	82
					· -	
2003 Viljandi	1948	5. 10	0. 34	0. 42	6	82
2003 Võru	1632	4. 67	0. 35	0. 48	4	80
Keila Terko nisujahu						
1997	1650	4. 83	0. 40		7	85
1998	1719	4. 72	0. 35	0. 45	8	82
Tamsalu Terko						
nisujahu						
1999	1748	4. 85	0. 38	0. 35	2	81
Soome T 550 nisujahu						
2000	1784	4. 88	0. 37	0. 53	5	85
2001	1806	5. 14	0. 41	0. 50	6	80
2002	1717	4. 80	0. 38	0. 41	7	80
2003	1688	4. 57	0. 38	0. 46	6	82
* 11 1/2 2010	.000	01	0.00	0. 10		<u> </u>

<sup>\*</sup> H – kõrgus d – diameeter

# TALINISUDE küpsetusomadused Baking properties of winter wheat

		VILI (Graii	n)			JAHU (/	Flour)	
	Märg	Gluteen-	Sette-	Lang.	Märg	Gluteen-	Lang.	Proteiin
Nisusort	kl.valk,	indeks,	väärtus	arv	kl.valk	indeks	arv	k.a.
Variety of wheat	%	%	Ze –	S	%	%	S	%
variety of writeat	Wet	Gluten	index	Falling	Wet	Gluten	Falling	Protein
	gluten	index		number	gluten	index	number	
Širvinta								
2000 Saku	24,0	51	31 *	238	24,0	65	271	10,4
2000 Viljandi	23,0	65	32 *	252	24,9	77	294	9,8
2000 Võru	25,0	70	37 *	150	25,4	76	196	10,9
Portal			0.					, .
2001 Saku	19,3	96	32 *	222	21,0	96	237	9,9
2001 Viljandi	28,0	89	42 *	412	31,3	98	467	12,4
2001 Võru	28,0	94	32 *	447	29,3	100	530	14,0
2002 Saku	29,0	86	40 *	479	31,2	91	511	12,5
2002 Viljandi	29,7	84	38 *	428	32,5	93	474	12,8
2002 Võru	34,5	75	35 *	456	36,7	86	500	14,4
2003 Saku	35,5	75	66 *	459	38,5	87	500	15,1
2003 Viljandi	37,0	53	66 *	423	38,4	72	457	15,3
Ada	0.,0		- 00	.20	00, 1		101	10,0
2003 Saku	31,1	82	63 *	408	34,1	87	447	15,4
2003 Viljandi	33,2	87	69 *	396	35,0	87	461	15,0
Compliment							101	, .
2002 Saku	27,2	71	45 *	447	27,8	83	458	11,4
2002 Viljandi	29,6	43	43 *	361	31,3	83	394	12,4
2002 Võru	37,0	60	37 *	430	38,8	76	465	14,8
2003 Saku	38,9	61	72 *	417	41,4	80	457	16,3
2003 Viljandi	35,9	70	73 *	389	37,0	73	437	15,4
Finezja	,				· ·			,
2003 Saku	34,9	63	64 *	375	36,7	90	418	14,7
2003 Viljandi	34,3	74	63 *	365	35,2	85	415	14,1
Globus (WW 3123)	,				,			,
2002 Saku	27,5	80	45 *	431	29,8	90	445	11,6
2002 Viljandi	30,5	73	41 *	387	32,5	86	411	12,1
2002 Võru	30,9	73	35 *	432	31,5	88	446	12,4
2003 Saku	32,3	58	57 *	405	35,9	82	464	13,3
2003 Viljandi	31,9	59	59 *	377	32,8	80	413	13,2
Novalis					, , ,			- ,
2003 Saku	31,3	97	58 *	366	34,0	99	406	13,8
2003Viljandi	31,5	94	62 *	304	31,8	98	351	13,4
SW Harnesk	,							,
2003 Saku	32,9	50	54 *	414	34,7	50	466	13,4
2003 Viljandi	34,0	33	60 *	373	37,5	67	395	14,2
Tommi								<u> </u>
2003 Saku	33,0	68	59 *	410	34,6	92	437	13,5
2003 Viljandi	34,4	69	65 *	391	34,4	79	440	13,4
Tamsalu Terko nisujahu	· ·				,			, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
1999					30,5	74	308	12,7
Soome T 550 nisujahu					30,0		555	,-
2000					29,1	82	306	13,1
2001					31,4	91	270	12,6
2002					30,6	99	282	12,0
2003					29,0	90	307	12,7
2003	<u> </u>				29,0	90	307	1∠,∪

<sup>\*</sup> määratud praktilisel analüüsil

# TALINISUDE küpsetusomadused Baking properties of winter wheat

		TAIGEN	/ Dough	
<b>Nisusort</b> Variety of wheat	Veesidumis- võime, % Absorbtion	Moodustumise aeg, min Development time	Stabiilsus min Stability	Pehmenemise aste Degree of softening
Širvinta				
2000 Saku	60,3	1. 45	4. 15	110
2000 Viljandi	62,0	2. 30	2. 15	100
2000 Võru	61,0	1. 45	3. 15	100
Portal				
2001 Saku	57,0	1. 45	2. 00	130
2001 Viljandi	60,3	2. 00	6. 15	60
2001 Võru	61,0	2. 00	2. 45	60
2002 Saku	66,5	2. 00	4. 30	90
2002 Viljandi	65,9	2. 30	6. 30	60
2002 Võru	65,8	3. 50	5. 30	70
2003 Saku	63,5	4,0	5,3	83
2003 Viljandi Ada	63,5	4,2	4,3	94
2003 Saku	61,0	3,2	9,3	51
2003 Saku 2003 Viljandi	60,5	5,7	11,5	49
Compliment	00,0	3,7	11,5	73
2002 Saku	63,7	2. 30	3. 00	100
2002 Viljandi	63,3	3. 30	4. 00	100
2002 Võru	64,5	3. 30	4. 45	70
2003 Saku	63,3	5,5	6,8	12
2003 Viljandi	60,7	4,2	4,5	85
Finezja	•	,	·	
2003 Saku	60,5	4,7	6,3	79
2003 Viljandi	59,7	5,4	7,7	68
Globus (WW 3123)				
2002 Saku	64,7	2. 00	6. 30	85
2002 Viljandi	64,0	2. 00	7. 15	50
2002 Võru	62,8	3. 00	5. 45	60
2003 Saku	61,4	5,0	6,1	68
2003 Viljandi	59,6	4,7	6,4	75
Novalis 2003 Saku	58,2	5,7	7,7	79
2003 Saku 2003 Viljandi	56,2 57,4	4,5	5,7	79 89
SW Harnesk	J1,¬	, 7,5	5,1	00
2003 Saku	62,7	3,7	2,9	76
2003 Viljandi	61,5	3,7	4,8	87
Tommi	- ,-	-,	,-	-
2003 Saku	61,4	5,2	6,3	64
2003 Viljandi	60,1	4,9	6,8	73
Tamsalu Terko nisujahu	·			
1999	64,8	1. 45	5. 10	80
Soome T 550 nisujahu				
2000	60,6	1. 30	9. 15	50
2001	57,0	2. 30	7. 30	70
2002	58,2	2. 40	8. 00	60
2003	57,0	1,8	4,1	91

**Märkus: 1.00 = 1'00'' , 2003.a. 1,0= 1'00''** *Time: 1.00 = 1'00''* , in 2003 1,0 = 1'00''

# TALINISUDE küpsetusomadused Baking properties of winter wheat

	SAI / Bread					
	Ruumala				Poorsus	Poorsus
Nisusort	cm <sup>3</sup>	cm³/g	proteiin	H:d *	1:10	%
Variety of wheat	Volume	Specific	Specific volume/		Porosity	Porosity
Širvinta		volume	protein			
	4570	4 00	0.40	0.00		0.4
2000 Saku	1570	4. 32	0. 42	0. 39	2	81
2000 Viljandi	1497	4. 03	0. 41	0. 37	7	83
2000 Võru	1596	4. 36	0. 40	0. 47	3	80
Portal	4=0.4	4 00	0.40	0 10		
2001 Saku	1564	4. 30	0. 43	0. 42	6	82
2001 Viljandi	1714	4. 81	0. 39	0. 39	7	82
2001 Võru	1582	4. 37	0. 31	0. 36	6	78
2002 Saku	1609	4. 17	0. 33	0. 37	6	77
2002 Viljandi	1630	4. 28	0. 33	0. 48	6	77
2002 Võru	1641	4. 39	0. 30	0. 40	6	80
2003 Saku	1690	4. 40	0. 29	0. 47	4	82
2003 Viljandi	1846	5. 10	0. 33	0. 39	6	85
Ada					_	
2003 Saku	1696	4. 81	0. 31	0. 38	2	80
2003 Viljandi	1813	4. 89	0. 33	0. 40	6	81
Compliment					_	0.4
2002 Saku	1555	4. 24	0. 37	0. 36	7	81
2002 Viljandi	1704	4. 69	0. 38	0. 38	5	81
2002 Võru	1715	4. 62	0. 31	0. 40	7	80
2003 Saku	1684 1847	4. 44 5. 28	0. 27 0. 34	0. 38 0. 41	3 7	79 84
2003 Viljandi Finezja	1047	5. 20	0. 34	0.41	1	04
2003 Saku	1635	4. 65	0. 32	0. 30	3	85
2003 Viljandi	1800	4. 95	0. 35	0. 47	6	78
Globus (WW 3123)			0.00			
2002 Saku	1685	4. 47	0. 38	0. 38	6	79
2002 Viljandi	1733	4. 30	0. 38	0. 41	7	80
2002 Võru	1512	4. 06	0. 33	0. 35	3	79
2003 Saku	1693	4. 36	0. 33	0. 41	3	80
2003 Viljandi	1818	4. 98	0. 38	0. 49	5	86
Novalis						
2003 Saku	1703	4. 89	0. 36	0. 42	7	82
2003 Viljandi	1768	4. 69	0. 35	0. 51	8	85
SW Harnesk						
2003 Saku	1635	4. 31	0. 32	0. 37	2	79
2003 Viljandi	1661	4. 43	0. 31	0. 35	3	85
Tommi						
2003 Saku	1667	4. 26	0. 32	0. 39	5	80
2003 Viljandi	1688	4. 53	0. 34	0. 39	6	82
Tamsalu Terko						
nisujahu	,			0 0=	_	
1999	1748	4. 85	0. 38	0. 35	2	81
Soome T 550 nisujahu						
2000	1784	4. 88	0. 37	0. 53	5	85
2001	1806	5. 14	0. 41	0. 50	6	80
2002	1717	4. 80	0. 38	0.41	7	80
2003	1688	4. 57	0. 38	0.46	6	82

H – kõrgus d – diameeter

## RUKKI keskmine kvaliteet 1991-2003. a. / Katsepõllud

Mean quality of rye in 1991-2003 / Test fields

<b>Aasta</b> Year	Mahukaal g / I Liter weight	Langemisarv s Falling number	Proteiin % Protein	1000 tera kaal g 1000 kernel weight	Maksimaalse viskoossuse jõumoment BU Maximum viscosity Torque	Maksimaalse viskoossuse temperatuur °C Maximum Viscosity Temperature
1991	679	70				
1992	729	198				
1993	706	159	9,5	29,9		
1994	699	104	11,0	31,5		
1995	742	225	9,9	26,6		
1996						
1997	736	226	10,8	28,3		
1991-97 keskm.	715	164	10,3	29,1		
1998	708	116	9,3	24,9		
1999	739	202	11,9	31,0		
2000	695	123	9,7	28,8	321	62,1
2001	689	232	10,0	22,3	563	70,8
2002	756	188	11,0	33,6		
2003	664	229	12,4	21,5		

## RUKKISORDID 2003. a / Katsepõllud Mean quality of rye in 2003 / Test fields

<b>Sort</b> Variety	Proovide arv Samples	Mahukaal, g/l Liter weight	Langemisarv, s Falling number	Proteiin, % Protein	1000 tera kaal, g 1000 kernel weight
Elvi	3	658	205	13,2	21,5
Esprit	1	677	263	11,2	21,7
Hacada	1	692	264	11,8	22,9
Matador	3	667	209	12,0	20,1
Plato	3	668	243	12,0	20,6
Tulvi	3	644	227	13,1	21,6
Vambo	1	679	263	12,4	26,6
Keskmine	15	664	229	12,4	21,5

# KAERA keskmine kvaliteet 1993-2003. a. / Katsepõllud Mean quality of oats in 1993–2003 / Test fields

<b>Aasta</b> Year	Proovide arv Samples	Mahukaal, g Liter weight	Proteiin, % Protein	1000 tera kaal, g 1000 kernel weight
1993	62	518	12,5	35,2
1994	71	511	12,4	30,8
1995	45	504	10,5	32,1
1996	70	526	9,7	34,5
1997	45	507	12,3	31,8
1993-97 keskm.		513	11,5	32,9
1998	21	489	7,7	29,4
1999	24	507	13,9	44,3
2000	21	500	12,4	36,9
2001	24	473	11,5	29,7
2002	27	494	11,5	30,2
2003	15	440	12,3	32,9

# KAERASORDID 2003. a. / Katsepõllud Mean quality of oats varieties in 2003 / Test fields

<b>Sort</b> Variety	Mahukaal, g/l Liter weight	Proteiin, % Protein	1000 tera kaal, g 1000 kernel weight
Belinda	403	11,7	28,9
Jaak	465	13,6	35,2
Jumbo	435	11,8	33,0
Nelson	428	11,5	35,0
Vendela	471	12,9	32,5
Keskmine	440	12,3	32,9

## ODRA keskmine kvaliteet 1993-2002. a. / Katsepõllud

Mean quality of barley in 1993–2003 / Test fields

<b>Aasta</b> Year	Proovide arv Samples	Mahu- kaal g Liter weight	Proteiin % Protein	1000 tera kaal, g 1000 kernel weight	Jääk sõelal 2,8 mm % Sieving >2,8 mm sieve	Jääk sõelal 2,5 mm % Sieving >2,5 mm sieve	Jääk sõelal 2,2 mm % Sieving >2,2 mm sieve
1993	82	631	12,9	37,6			
1994	209	650	11,9	34,4		26,3	96,7
1995	59	676	11,7	40,3		59,8	94,0
1996	129	679	11,9	42,8	47,9	84,3	97,5
1997	111	653	12,1	35,9	18,5	48,9	90,1
1993-97 keskm.		658	12,1	38,2	33,2	54,8	95,1
1998	59	631	10,4	34,4	21,6	66,5	89,6
1999	63	707	13,0	40,9	37,6	82,4	95,3
2000	69	677	12,5	40,0	49,1	90,0	98,3
2001	72	629	12,1	36,5	40,8	82,5	95,2
2002	54	694	12,2	40,2	51,5	83,1	95,0
2003	51	619	14,8	32,0	11,1	51,3	81,5

#### ODRASORDID 2003. a./ Katsepõllud

Mean quality of barley varieties in 2003 / Test fields

<b>Sort</b> Variety	Mahukaal g/l Liter weight	Proteiin % Protein	1000 tera kaal g 1000 kernel weight	Jääk sõelal 2,8 mm % Sieving >2,8 mm sieve	Jääk sõelal 2,5 mm % Sieving >2,5 mm sieve	Jääk sõelal 2,2 mm % Sieving >2,2 mm sieve
Annabel	616	14,8	30,6	11,4	56,0	85,3
Anni	639	15,0	33,4	11,1	55,5	86,2
Astoria	578	14,6	28,5	2,6	24,5	65,7
Auriga	642	14,7	30,7	6,8	44,4	72,3
Class	636	14,2	34,8	20,3	69,7	92,7
Inari	585	15,8	32,6	9,3	40,0	79,2
Justina	649	13,5	34,5	12,0	62,7	88,3
Kinnan	585	15,5	31,3	2,2	31,8	69,3
LP.1124.8.98	630	14,2	36,9	13,4	60,6	87,7
Luberon	604	15,1	29,3	8,3	43,6	77,1
Mentor	581	16,0	28,5	19,7	51,1	80,7
Philadelphia	660	14,6	33,3	17,9	67,7	92,0
Sebastian	614	13,7	31,4	12,0	53,8	84,7
Simba	612	14,6	32,1	6,0	37,3	65,8
Thuringia	634	15,0	32,1	10,7	55,6	83,7
Ursa	622	15,0	31,2	13,3	62,6	88,6
Keskmine	619	14,8	32,0	11,1	51,3	81,5

## TALIODRER 2003. a. / Katsepõllud

Mean quality of winter barley variety in 2003 / Test fields

Carola	607	14,4	34,5	16,1	51,8	84,2
Tilia	618	14,4	34,6	15,0	53,9	86,6
Keskmine	612	14,4	34,5	15,5	52,8	85,4

## TALITRITIKALE SORDID 2003. a. / Katsepõllud

Mean quality of winter triticale in 2003 / Test fields

<b>Sort</b> Variety	Mahukaal g/l Liter weight	Proteiin % Protein	Langemisarv s Falling number	1000 tera kaal g 1000 kernel weight
Lamberto	669	15,7	212	26,9
Lupus	688	15,2	153	28,0
Talentro	702	14,7	243	31,0
Tewo	593	17,5	197	26,9
Tritikon	644	16,1	227	29,4
Versus	620	15,2	143	31,5
Vitalis	714	15,0	131	31,7
Woltario	656	15,8	144	28,8
Keskmine	661	15,6	181	29,3

## HERNE keskmine kvaliteet 1995-2003. a. / Katsepõllud

Mean quality of pea in 1995-2003 /Test fields

<b>Aasta</b> Year	Proovide arv Samples	Proteiin, k.a, % Protein	1000 tera kaal, k.a, % 1000 kernel weight
1995	28	25,9	236
1996	38	26,6	242
1997	31	24,8	227
1995-1997 keskm		26,0	235
1998	14	21,3	268
1999	18	19,7	273
2000	16	24,0	225
2001	15	23,2	267
2002	13	22,8	212
2003	12	23,2	202

## HERNE SORDID 2003. a. / Katsepõllud

Mean quality of pea in 2003 / Test fields

Sort Variety	Proteiin, k.a, % Protein	1000 tera kaal k.a, g 1000 kernel weight
Carneval	21,8	181
Delta	23,7	192
Hardy	22,9	219
Laser	23,6	223
Majoret	22,5	179
Nitouche	24,6	220
Keskmine	23,2	202

## 2003. aasta RAPSI kvaliteet / Katsepõllud

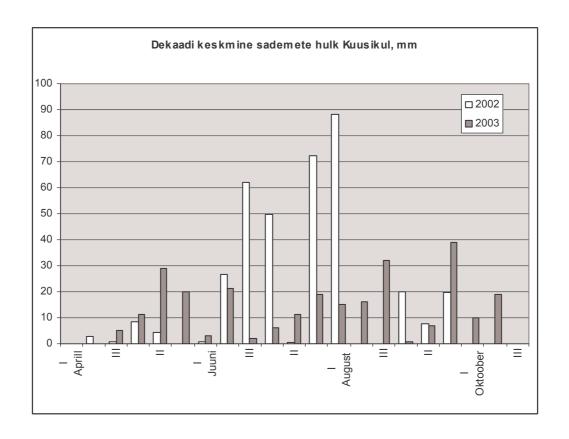
Quality of rapeseed varieties in 2003 / Test fields

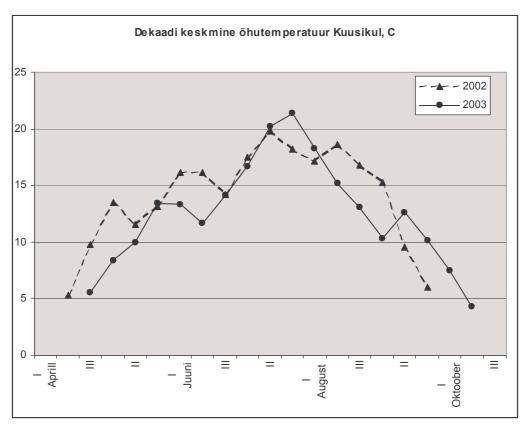
	<b>Sort</b> Variety	Niiskus % Moisture %	Proteiin k.a, % Protein DMB, %	Toorrasv proovis,% Crude fat in sample,%	Toorrasv k.a, % Crude fat DMB, %	Klorofüll ppm õlis Chlorophyll ppm in oil	1000 tera kaal k.a, g 1000 kernel weight, DMB, g
Suviraps Brassica	Bolero	7,7	26,1	40,5	43,9	28,3	3,038
napus L.	Licolly	7,8	28,2	38,8	41,9	27,8	3,185
	Hi - Q	7,7	27,3	40,2	43,5	32,5	3,318
	Hyola 38	8,3	26,7	36,1	39,3	28,7	2,702
	Liaison	7,8	27,5	39,7	43,0	35,7	3,504
	Maskot	7,8	27,6	39,6	42,9	23,0	3,446
	NPZ 01/03	8,0	24,8	39,9	43,4	25,0	3,164
	NPZ 11/03	8,1	24,8	40,3	43,9	28,8	3,209
	RGS 003	8,4	28,0	37,2	40,6	30,7	3,109
	RGS 0201	8,1	26,4	40,7	44,2	33,9	2,831
	RGS 0204	8,2	27,1	38,9	42,4	30,7	3,253
	RGS 3006	8,2	28,6	38,2	41,6	31,1	3,014
	RGS 9910	8,1	26,4	39,9	43,4	31,3	3,149
	Siesta	8,4	26,0	38,6	42,1	28,6	2,909
	Star	8,0	26,3	39,5	42,8	34,4	3,236
	SW Landmark	8,1	27,3	38,4	41,8	28,4	3,670
	Keskmine	8,0	26,9	39,1	42,5	30,0	3,178

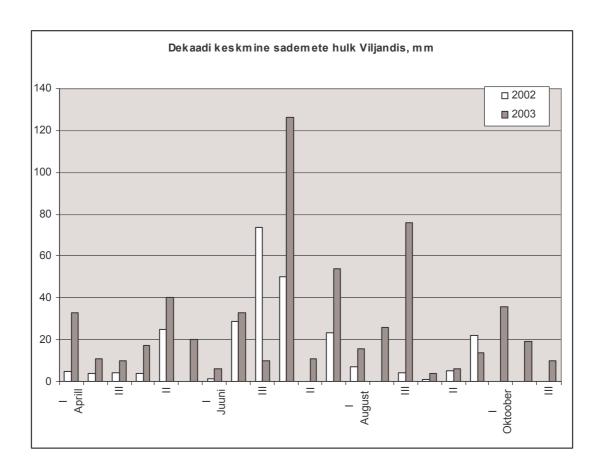
## 2003. aasta maisitõlvikute kvaliteet / Katsepõllud

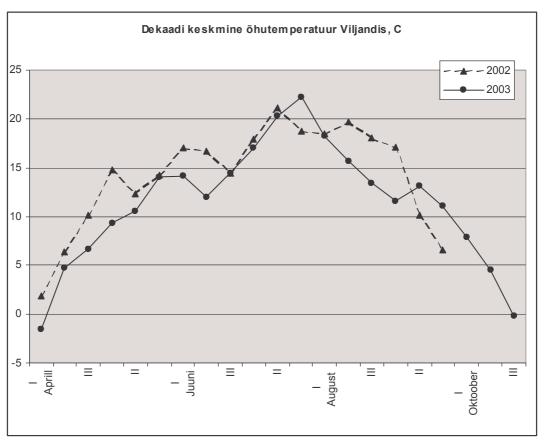
Quality of corn in 2003 Test fields

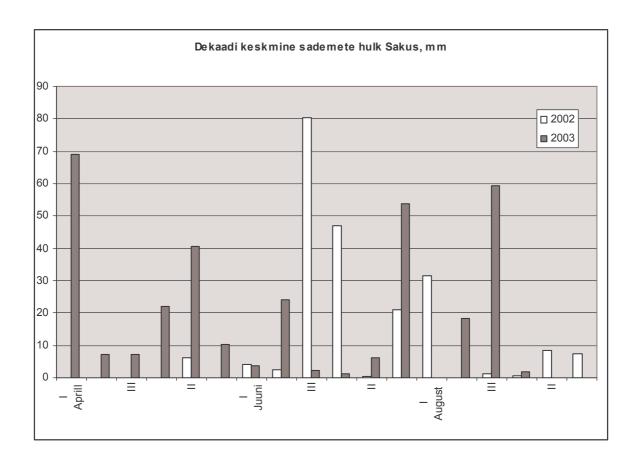
<b>Sort</b> Variety	Niiskus % Moisture %	Proteiin k.a, % Protein DMB, %	Neutraalkiud k.a, % NDF DMB, %	Happekiud k.a, % ADF	Tärklis k.a, % Starch DMB, %
Cresendo	86,6	12,6	55,8	24,1	11,7
Furioso	86,6	11,9	48,8	18,8	9,2
Maic 140	94,0	18,7	44,8	23,3	3,7
SS 36	93,2	22,8	33,3	17,4	6,8
SS 81	94,0	23,3	33,7	19,3	4,2
TK 160	91,2	16,4	46,9	20,6	7,3
Keskmine	90,9	17,6	43,9	20,6	7,2

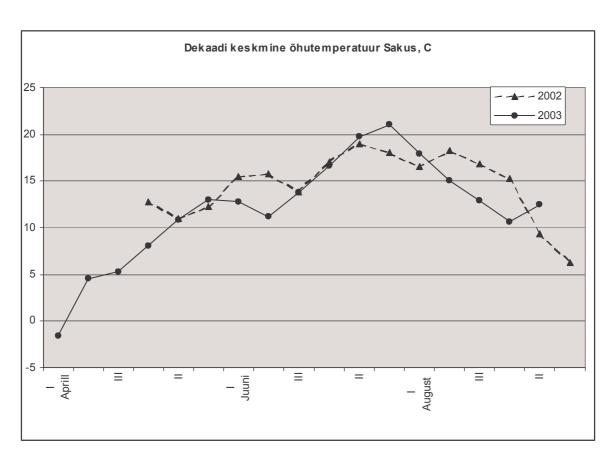


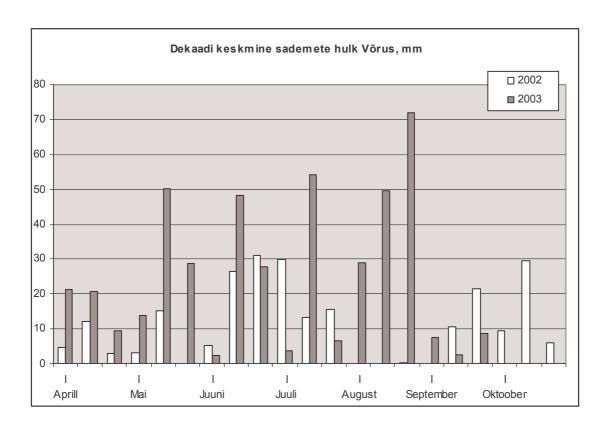


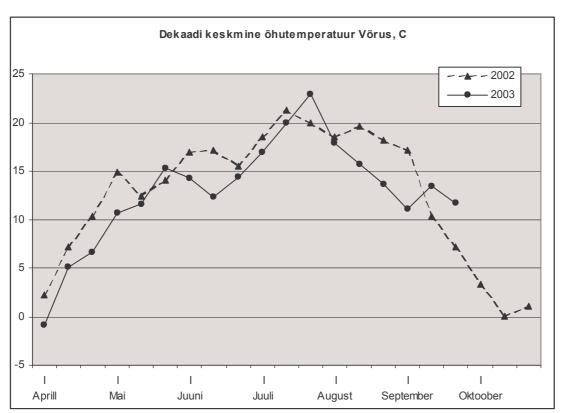














## Soome T 550 nisujahu

#### Toote sisu stuktuur

Etalonjahu

Toote ruumala 1688 cm<sup>3</sup>

0,46

Toote kõrguse ja diameetri

suhe

Toote poorsus 1:10 6



#### Toote sisu stuktuur

Talinisu ADA

Kasvukoht Saku Katsejaam

0,38

0,40

Toote ruumala 1696 cm<sup>3</sup>

Toote kõrguse ja diameetri

suhe

Toote poorsus 1:10 2





#### Toote sisu stuktuur

Talinisu ADA

Kasvukoht Viljandi Katsekeskus

Toote ruumala 1813 cm<sup>3</sup>

Toote kõrguse ja diameetri

suhe

Toote poorsus 1:10 6

 $AD\overline{A}$ 



#### COMPLIMENT

COMPLIMENT



**FINEZJA** 

#### Toote sisu stuktuur

Talinisu COMPLIMENT

Kasvukoht Saku Katsejaam

0,38

3

1681 cm<sup>3</sup> Toote ruumala

Toote kõrguse ja diameetri suhe

Toote poorsus 1:10

#### Toote sisu stuktuur

Talinisu **COMPLIMENT** 

Viljandi Katsekeskus Kasvukoht

0,41

0,30

3

1847 cm<sup>3</sup> Toote ruumala

Toote kõrguse ja diameetri

suhe

Toote poorsus 1:10 7

#### Toote sisu stuktuur

Talinisu **FINEZJA** 

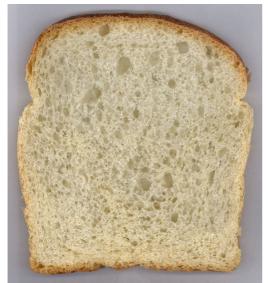
Kasvukoht Saku Katsejaam

1635 cm<sup>3</sup> Toote ruumala

Toote kõrguse ja diameetri

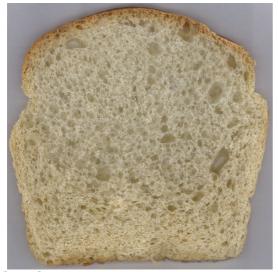
suhe

Toote poorsus 1:10



# **FINEZJA**

**GLOBUS (WW 3123)** 



**GLOBUS (WW 3123)** 

#### Toote sisu stuktuur

Talinisu **FINEZJA** 

Kasvukoht Viljandi Katsekeskus

1800 cm<sup>3</sup> Toote ruumala

0,47 Toote kõrguse ja diameetri

Toote poorsus 1:10 6

#### Toote sisu stuktuur

Talinisu **GLOBUS** (WW 3123) Saku Katsejaam Kasvukoht

0,41

1693 cm<sup>3</sup> Toote ruumala

Toote kõrguse ja diameetri

suhe

Toote poorsus 1:10

#### Toote sisu stuktuur

**GLOBUS** Talinisu

(WW 3123) Viljandi Katsekeskus Kasvukoht

1818 cm<sup>3</sup> Toote ruumala

Toote kõrguse ja diameetri

suhe

Toote poorsus 1:10

5

0,49